

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Atzinums Nr.13 par Salacgrīvas ostas un priekšostas pārbūves ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2018.gada 18.decembrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

Salacgrīvas ostas pārvalde, reģ. Nr. 90000462446, adrese: Rīgas iela 2, Salacgrīva, LV-4033, tālr. 64071111 (turpmāk - Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „*EIROPROJEKTS*”, reģistrācijas Nr. 40003493684, adrese: Elizabetes iela 2 - 413, Rīga, LV-1010, tālr. 67320203 (turpmāk - Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) iesniegts Birojā 2014.gada 3.decembrī. Pārstrādātais Ziņojums Birojā iesniegts 2015.gada 17.septembrī. Papildinformācija iesniegta 2015.gada 7.decembrī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk Novērtējuma likums) 20.panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcija/pārbūve (turpmāk - Paredzētā darbība).

Piezīme: Ņemot vērā izmaiņas būvniecību regulējošos normatīvajos aktos, Ziņojumā lietotais termins „rekonstrukcija” šī Biroja atzinuma ietvaros tekstā tiek aizstāts ar „pārbūve”.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Paredzētā darbība plānota Salacgrīvas novadā, Salacgrīvā, Salacgrīvas ostas teritorijas daļā pie Salacas upes grīvas un tai piegulošajā akvatorijā (turpmāk arī Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Salacgrīvas osta atrodas Rīgas jūras līča ZA krastā. Salacgrīvas ostas teritorija un tās robežas ir noteiktas ar Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumiem Nr.440 „*Noteikumi par Salacgrīvas ostas robežas noteikšanu*”. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem Salacgrīvas ostas teritorijas kopplatība ir 74,3 ha, tajā skaitā zeme 39,3 ha un ūdens 35,0 ha, un tā sastāv no divām ostas daļām – teritorijas Salacgrīvas pilsētā, Salacas upes grīvā un teritorijas Kuivižos, Krišupes grīvā. Paredzētā darbība ir plānota tikai Salacgrīvas ostas teritorijas daļā (un tās tuvumā), kas atrodas Salacas upes grīvā, tādēļ turpmāk šajā atzinumā ar terminu *Salacgrīvas osta* tiek apzīmēta tā ostas daļa, kurā plānotas aktivitātes Paredzētās darbības ietvaros (t.i. – neietverot Kuivižu ostas daļu).
- 3.1.2. Paredzētā darbība ir Salacgrīvas ostas un priekšostas pārbūve jeb Salacgrīvas ostas teritorijas attīstība, tajā skaitā ārpus ostai šobrīd noteikto robežu ietvara (akvatorijā). Ir plānots veikt ostas akvatorijas padziļināšanu līdz -7m atzīmei, kā arī jaunu sauszemes teritoriju veidošanu uz Z no Ziemeļu mola un uz D no pašreizējā Dienvidu mola – ietverot jauna Dienvidu mola izbūvi ~140 m uz D no pašreizējā mola (turpmāk Z mols un D mols).
- 3.1.3. Sākotnējai Salacgrīvas ostas attīstības iecerei, - kas ietvēra ieceri tikai pārbūvēt esošos D un Z molus, kā arī veikt akvatorijas padziļināšanas darbus, izveidot kravu laukumu ~4ha platībā un 2 papildus piestātnes (Ziņojumā apzīmētas kā 1., 2. un 3.kārta ar apakškārtām), ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra netika piemērota (Biroja 2010.gadā 23.septembra lēmums Nr.297). Vēlāk – 2014.gadā, izvērtējot papildus risinājumu (Ziņojumā apzīmētas kā 4., 5. un 6.kārta ar apakškārtām), kas paredzētu gan ostas akvatorijas padziļināšanu līdz -7m atzīmei, gan jauna D mola izbūvi un plašu jaunu sauszemes teritoriju veidošanu, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra ar Biroja 2014.gada 6.janvāra lēmumu Nr.13 tika piemērota. Procedūra piemērota, ņemot vērā izmaiņu apjomu esošā Novērtējuma likuma 1.pielikuma objektā un šādu izmaiņu iespējamo ietekmi uz vidi.
- 3.1.4. Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam Birojs izdeva 2014.gada 24.martā (derīguma termiņš – 2019.gada 24.marts).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Atbilstoši Ziņojumam Salacgrīvas osta ir vistālāk uz Z esošā mazā tirdzniecības osta, kas atrodas ~100 km attālumā no Rīgas ostas, ~40 km no Skultes ostas, ~10 km no Salacgrīvas ostas Kuivižu daļas.
- 3.2.2. Darbības vieta atrodas ~14 km attālumā no Igaunijas robežas.
- 3.2.3. Ostas teritoriju no atklātajiem Rīgas līča ūdeņiem aizsargā Z un D moli. Z mols ir garāks (iestiepjas līdz 660 m attālumā no krasta) par D molu. No ostas vārtiem ~2,5 km dziļi jūrā sniedzas kuģu kanāls, kurš tiek regulāri padziļināts, ņemot vērā pastāvīgo dziļuma zudumu sanešu plūsmu dēļ.
- 3.2.4. Novērtēts, ka pašreizējā Salacgrīvas ostas sauszemes platība (neskaitot jau uzsāktu attīstības kārtu realizāciju) ir 14,4 ha, savukārt šobrīd intensīvi tiek izmantoti ~12 ha ostas sauszemes platības. Tajā ir 6 piestātnes un kravu lakumi, kuros pārkrauj galvenokārt apaļkoksni, šķeldu, keramzītu un granīta šķembas. Kopumā paredzēts, ka ar Salacgrīvas ostas attīstības 1.-3.kārtu papildus 6 jau esošajām piestātnēm tiks izbūvētas 2 jaunas piestātnes (Nr.7. un Nr.8), tomēr Salacgrīvas ostas attīstības pirmajās trīs kārtās iecerētās darbības vēl nav pilnībā realizētas. Atbilstoši Ziņojumam līdz šim veikta tikai jaunas sauszemes teritorijas izveide ~4 ha platībā uz DA no D mola, izmantojot 2010. –

2012.gada ostas akvatorijas regulārajā padziļināšanā iegūto grunti 75 117 m³ apjomā, papildus būvniecībai izmantojot arī reciklēto asfaltu ~80 tūkst. m³ apjomā. Īstenoto darbu rezultātā Salacgrīvas ostā ir izveidots plānotais jaunais kravu laukums, bet 2 papildus pietātnes vēl nav izbūvētas.

- 3.2.5. Salacgrīvas osta atrodas pilsētas teritorijā. Atbilstoši spēkā esošajam Salacgrīvas pilsētas un pagasta teritorijas plānojumam¹ (grafiskā daļa „*Salacgrīvas pilsētas teritorijas plānotā izmantošana*”) lielākā daļa Salacgrīvas ostas sauszemes teritorijas iekļauta funkcionālajā zonā *Ostas teritorija (O)*. Darbības vietā un tai pieguļošajās teritorijās ir arī *ūdens platības, darījumu un komercapbūve (DK)* un *pludmales teritorija (ZP)*. Darbības vietai pieguļošajās teritorijās ir *ražošanas apbūves teritorijas (R)*, kā arī *savrupmāju teritorijas (DZS)* un *pludmales teritorija (ZP)*.
- 3.2.6. Ņemot vērā Salacgrīvas ostas izvietojumu pilsētas teritorijā, tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas (*savrupmāju apbūve*) atrodas uzreiz pie ostas robežas (faktiski otrpus ielai ostas D zonā, Salacas kreisajā krastā), bet atsevišķas attiecīgā zonējuma daļas pat izvietotas ostas robežu teritorijā. Salacgrīvas ostas Z zonā (Salacas labajā krastā) starp tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām (*savrupmāju apbūve*) ir *ražošanas apbūves teritorijas (R)*. No jaunajiem kravu laukumiem tuvākās savrupmāju apbūves teritorijas būs ~100m un 126m attālumā ostas D zonā un ~225m, 228m attālumā ostas Z zonā. Visi sauszemes pievedceļi uz Salacgrīvas ostu šobrīd ved caur apdzīvotām teritorijām. Piebraukšana Salacgrīvas ostas Z daļai iespējama pa Transporta ielu, bet D daļai – pa Jūras ielu.
- 3.2.7. Ziņojumā identificēts, ka plānotās izmaiņas Salacgrīvas ostas teritorijā būs saistītas ar nepieciešamām izmaiņām arī Salacgrīvas pilsētas teritorijas plānojumā un izmaiņām normatīvajos aktos, kas noteic ostas robežas.
- 3.2.8. Novērtējot vides apstākļus Salacgrīvas ostā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, Ziņojumā norādīts sekojošais:
 - 3.2.8.1. Darbības vietas un tai pieguļošās teritorijas ģeoloģisko uzbūvi raksturo samērā plāna kvartāra nogulumu sega, kuras biezums ir 6,5 – 20,0 m, kas samazinās R virzienā. Kvartāra nogulumu segu veido tehnogēnie nogulumu (tQ₄) (uzbērtā grunts), glaciogēnie nogulumi (gQ_{3ltv}) (morēnas smilšmāls un mālsmilts) un fluvioglaciālie (fQ_{3ltv}) nogulumi (smilts, grants, oļājs). Zem kvartāra nogulumiem Darbības vietā iegūļ vidusdevona Arukilas-Burtnieku (D_{2br+ar}) svītas horizonta smilšakmeņi ar māla un aleirolīta starpkārtām. Zem tiem, starp Narvas svītas un silūra-ordovika nogulumu sprostsļāņiem iegūļ Ķemeru-Pērnavas (D_{1km+D_{2pr}}) svītas horizonta nogulumi.
 - 3.2.8.2. Gruntsūdeņi Salacgrīvas teritorijā iegūļ 0,35 – 2,0 m dziļumā. Dabiskā stāvoklī gruntsūdeņu plūsma ir vēsta uz Salacas upi un Rīgas jūras līci. Gruntsūdens plūsmas virziens ir atkarīgs no Rīgas jūras līča hidroloģiskā režīma, ko galvenokārt ietekmē straumes un vēja virziens, viļņošanās intensitāte, ledus apstākļi un jūras uzplūdi vai atplūdi, kā rezultātā var veidoties apstākļi, kad gruntsūdens plūsmas virziens var mainīties uz pretējo pusi.
 - 3.2.8.3. Gruntsūdens, Rīgas jūras līča ūdens un Salacas upes ūdens veido vienotu hidraulisku sistēmu, tomēr Salacas baseinā gruntsūdeņu infiltrācija ātrums gruntsūdeņos ir 100 – 150 mm/gadā, bet artēziskajā Arukilas – Burtnieku ūdens horizontā – 5 – 10 mm/gadā. Kā rezultātā virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu bilancei ir divas savstarpēji ietekmējošas sastāvdaļas – gruntsūdeņu atslodze

¹ Salacgrīvas novada 19.08.2009. saistošajos noteikumos Nr. 6 "Par teritorijas plānojumiem" ietilpstošie, bijušās Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju domes 2004.gada 17.decembra saistošie noteikumi Nr. 42. "Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums" (http://www.salacgriva.lv/lat/salacgrivas_novads/teritorija/).

notiek tuvākajās ūdenstecēs; Salacas upes un Rīgas jūras līča seklūdens zonas intrūzija sauszemē jeb gruntsūdeņu horizonta barošanās ar virszemes ūdeņiem.

3.2.8.4. Pie stipra vēja Rīgas jūras līča ūdens līmenis pie Salacgrīvas var celties pat vairāk kā par 1m, kā rezultātā tiek pārtraukta gruntsūdens notece līča virzienā, bet tā līmenis tiek paaugstināts un veidojas sekundāras ūdens plūsmas sauszemes virzienā. Šādos apstākļos novērojama straujāka un lielāka gruntsūdens līmeņa celšanās amplitūda Rīgas jūras līcim un Salacgrīvas ostas kanālam pieguļošajās teritorijās, kas virzienā uz sauszemi krasi samazinās.

3.2.8.5. Darbības vietas un tai pieguļošas teritorijas apkārtnē izdalāmi vairāki ūdens horizonti - kvartāra ūdens horizonts, zem kura ieguļ Arukilas – Burtņieku svītas ūdens horizonts un Ķemeru-Pērnavas svītas ūdens horizonts. Arukilas-Burtņieku un Ķemeru-Pērnavas ūdens horizontus atdala ūdeni vāji caurlaidīgais Narvas svītas horizonts, kā arī tie ir izolēti no dziļāk iegulošiem horizontiem (artēzisko ūdrēnu horizonti ir labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma infiltrācijas, tajā skaitā no gruntsūdeņiem). Minētie ūdens horizonti ir galvenie artēzisko ūdeņu ieguves avoti Salacas baseina teritorijā.

3.2.8.6. Tuvākie ūdensguves urbumi atrodas ~200 m uz ZA no ostas teritorijas Z daļas, AS „Brīvais vilnis” teritorijā un tieši pie ostas teritorijas D daļas, Jūras ielā 13. Dzeramais ūdens minētajos urbumos tiek ņemts no Pērnavas ūdens horizonta.

3.2.9. Darbības vieta atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā (turpmāk Biosfēras rezervāts). Biosfēras rezervāta izveides mērķis ir nacionālā un starptautiskā nozīmē sasniegt līdzsvaru dabas daudzveidības aizsardzībā, ekonomiskās attīstības veicināšanā un kultūras vērtību saglabāšanā. Tajā ir pārstāvētas starptautiski atzītas mērenajai mežu joslai raksturīgas sauszemes un Baltijas jūras piekrastes ekosistēmas. Atbilstoši likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” nosacījumiem Biosfēras rezervāta teritorija ir iedalīta funkcionālajās zonās - ainavu aizsardzības zonā un neitrālajā zonā. Saskaņā ar minētā likuma 13.pantu ainavu aizsardzības zona ir noteikta, lai saglabātu Ziemeļvidzemei raksturīgo kultūrvides ainavu, tūrisma un atpūtas resursus un samazinātu antropogēno ietekmi uz dabas liegumiem, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu teritorijas attīstību un sabalansētu dabas resursu izmantošanu, bet 14.pantu - neitrālā zona ir noteikta, lai veicinātu Biosfēras rezervāta teritorijā esošo apdzīvoto vietu līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību, tajā tiek iekļautas visas pilsētas un ciemi, kas atrodas Biosfēras rezervāta teritorijā. Paredzētās darbības teritorija ostas akvatorijā ietilpst Biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

3.2.10. Biosfēras rezervāts kopumā kā teritorija nav iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā „NATURA 2000”. Darbības vietai tuvākās Biosfēras rezervātā ietilpstošās citas aizsargājamās teritorijas ir dabas parks „Salacas ieleja”, kas pie tilta pār Salacas upi (autoceļš A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži)) tieši robežojas Salacgrīvas ostas teritoriju un atrodas ~500 m uz A no plānotās darbības vietas. Dabas parks ir iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā „NATURA 2000” un atbilst C tipam, kas noteikts īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai. Tas izveidots², lai nodrošinātu Latvijas un Eiropas Savienības īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību, īpaši – lašveidīgo zivju un nēģu nārsta un dzīvesvietu aizsardzību, lai nodrošinātu Latvijas un Eiropas Savienības īpaši aizsargājamo biotopu (tai skaitā nogāžu un gravu mežu, smilšakmens atsegumu, upju straujteču) aizsardzību, un lai saglabātu teritoriju sabiedrības atpūtai un izglītošanai un

² Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumi Nr.228 „Dabas parka „Salacas ieleja” individuālie un aizsardzības noteikumi”.

nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Salacgrīvas ostas teritorija robežojas ar Dabas parka neitrālo zonu.

- 3.2.11. Citas tuvākās aizsargājamās dabas teritorijas ir dabas liegums „*Randu pļavas*” (iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā „NATURA 2000”), kas atrodas ~3,2 km uz Z no Darbības vietas. Tuvākā aizsargājamā jūras teritorijas „*Ainaži - Salacgrīva*” (iekļauta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā „NATURA 2000”) atrodas ~3,5 km uz Z no Darbības vietas. Teritorija izveidota, lai aizsargātu zemūdens rifus un dzīvotnes, kuras atbilst Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamam biotopam Latvijā akmeņu sēkļi jūrā (atbilst B tipam, kas noteikta īpaši aizsargāmo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai). Savukārt aizsargājamā jūras teritorijas „*Vitrupe - Tūja*” atrodas ~12 km uz D no Darbības vietas.
- 3.2.12. Darbības vieta atrodas Salacas upes grīvā pie tās ietekas Rīgas jūras līcī. Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” 2.¹ pielikumu „*Prioritārie zivju ūdeņi*” Salacas upe pieder Gaujas upju baseinu apgabalam un posmā no Iģes grīvas līdz grīvai Rīgas jūras līcī pieder pie lašveidīgo zivju ūdeņiem, kuros dzīvo vai kuros iespējama lašveidīgo zivju, - lašu, taimiņu, straute foreļu, alatu un sīgu uzturēšanās. Atbilstoši dokumentam „*Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. – 2015.gadam*” Salaca ir nozīmīgākā dabisko lašu nārsta upe Latvijā un visā Austrumeiropas reģionā, tādēļ visās šajās teritorijās jāievēro specifiskas prasības, lai pasargātu ūdeņus no piesārņojuma un citas nelabvēlīgas ietekmes.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Atbilstoši Ziņojumam Paredzētās darbības ietvaros, nodrošinot Salacgrīvas ostas attīstības 4.-6.kārtu, akvatorijas padziļināšanas darbus ir paredzēts veikt tikai ~57 000 m² platībā pie pašreizējā D mola, izsmelot ~360 000 m³ grunts, jo lielākā daļa padziļināšanas darbu ietilpa jau Salacgrīvas ostas attīstības 1.-3.kārtā. Tāpat 4.-5.kārtā ir paredzēts uzbūvēt jaunu D molu ~140 m uz D no pašreizējā D mola un izveidot jaunus kravu laukumus ar jaunu piestātni (Nr.9) starp bijušo un jauno D molu. Tālākajās kārtās (6.kārta ar apakškārtām), tiktu attīstīta arī teritorija uz Z no Z mola. Šajā ostas daļā paralēli krastam paredzēts izbūvēt krasta nostiprinājumu ~500 m garumā uz Z no Ziemeļu mola, aiz/pie tā veidojot jaunu kravu laukumu ar jaunu piestātni (Nr.10), kā arī tālākā attīstības perspektīvā tiek izskatīta iespēja veidot vēl jaunas sauszemes teritorijas uz Z un ZR no jaunā krasta nostiprinājuma pie Z mola.
- 3.3.2. Ziņojumā Prognozēts, ka visu ieceru attīstības gadījumā Salacgrīvas ostas teritorijas sauszemes platības (šobrīd 14,4ha) palielinātos par ~31ha (ieskaitot jauno kravu laukumu (~4ha) pie pašreizējā D mola, kas izveidots ostas attīstības 2.kārtas ietvaros). Saistībā ar minēto Birojs atzīmē, ka informācija par jauno sauszemes teritoriju platībām, kas tiktu izveidotas tieši ar Paredzēto darbību (t.i. 4.-6.kārtā) Ziņojumā dažādās vietās ir norādīta atšķirīgi (piemēram, 13.lpp – 14,59ha (nepieminot 6. kārtu), 22.lpp – 27ha, bet I pielikumā – 41,2), tomēr saskaņā ar Ierosinātās 2015.gada 7.decembrī sniegto skaidrojumu par pareizu kopējo platību aprēķinu ir uzskatāms Ziņojuma 22.lpp norādītais. Proti: platībā, kas sastāda ~4ha, jaunveidojamās ostas sauszemes teritorijas izveide pie D mola jau ir realizēta, kam papildus 4.-6.kārtā tiktu veidotas jaunas sauszemes teritorijas ~ 4-5 ha platībā D zonā, Salacas kreisajā krastā un ~ 23 ha kopplatībā Z zonā, Salacas labajā krastā (kopplatība ~32ha). Attiecīgi secināms, ka Ziņojuma I pielikumā atspoguļotās teritoriju platību skaitliskās vērtības ir kļūdainas, tomēr šī Biroja atzinuma izdošanai pielikumā iekļautā informācija var tikt izmantota kā ilustratīvs materiāls saistībā ar objektu plānotu izvietojumu.

- 3.3.3. Pirms Paredzētās darbības uzsākšanas ir plānots veikt ģeotehnisko izpēti jaunā D mola apkārtnē. Jaunā D mola izbūve paredzēta, izmantojot tērauda rievpāļus, ģeotekstilu, dzelzsbetona konstrukcijas un laukakmeņus. Kravu laukuma izbūve starp bijušo un jauno D molu paredzēta, izmantojot grunti, kas iegūta akvatorijas padziļināšanas gaitā, tērauda rievpāļus, dzelzsbetona konstrukcijas un ģeotekstilu. Laukuma segumam paredzēts izmantot dolomīta šķembas, asfaltbetonu, drupinātu asfaltbetonu, dzelzsbetona plātnes un bruģi. Piestātnes nesošās sienas enkurošanai paredzēts izmantot esošā D mola nostiprināšanai izbūvētās tērauda rievpāļu sienas materiālu. Salacgrīvas ostas Z zonā jauno kravu laukumu un stiprinājuma būvniecība un izmantojamie materiāli ir paredzēti līdzvērtīgi.
- 3.3.4. Salacgrīvas ostas gultnes padziļināšanā izņemto grunti paredzēts maksimāli izmantot būvdarbiem īstenojamās attīstības ietvaros. Tās izsmeltās grunts, kuru īpašības nebūs piemērotas būvniecībai, paredzēts izvietot jūras zemūdens izgāztuvē. Ziņojumā norādīts, ka līdz 2001.gadam Salacgrīvas ostas akvatorijas tīrīšanas un remonta padziļināšanas darbos izņemto grunti novietoja divās jūras zemūdens izgāztuvēs, kas šobrīd vairs netiek lietotas. Kopš 2001.gada Salacgrīvas ostas pārvalde padziļināšanas darbu vajadzībām lieto jaunu izgāztuvi ar ietilpību 450 000 m³. Salīdzinājumā ar agrākajām jūras izgāztuvēm, tā atrodas tuvāk Salacgrīvas ostas daļai, kurā plānota Paredzētā darbība ~5 km uz ZR no Salacgrīvas ostas vārtiem, tomēr dziļūdens zonā (vietā, kur ūdens dziļums ir 12-13 m).
- 3.3.5. Prognozēts, ka visu jauno kravu laukumu izveidei būtu kopumā nepieciešami vairāk kā 1 milj.m³ materiāla un ar izsmelamo apjomu no akvatorijas padziļināšanas (vēl nepabeigtās 1.-3.kārtas un plānotās 4.-6. kārtas) nebūs pietiekami. Līdz ar to kā papildus materiālu paredzēts izmantot pievestus resursus no derīgo izrakteņu ieguves vietām, kā arī reciklētu asfaltu. Pieņemts, ka jaunās ostas teritorijas izveidošanai var tikt izmantoti arī citi materiāli, piemēram, būvgruži, pārstrādātas betona konstrukcijas u.c. No Ziņojuma izriet, ka reciklēts asfalts jaunu sauszemes teritoriju izveidei Salacgrīvas ostā bijis izmantots arī līdz šim.
- 3.3.6. Veicot teritoriju uzskalošanu un jaunu sauszemes teritoriju veidošanu, akvatorijas padziļināšanas ietvaros izņemto grunti paredzēts izvietot aiz izbūvējamām piestātņu rievsenām. Izsmelamās grunts atlikušo daļu, kas nav izmantojama būvdarbiem, paredzēts deponēt jūras izgāztuvē. Piebērumus paredzēts veidot plānveidīgi, pa stadijām, secīgi veidojot nostiprinātu nogāzes konstrukciju vai pagaidu nostiprinājumu, kas pasargātu jaunizveidotās teritorijas no intensīvas noskalošanas vētru laikā un pēc iespējas mazāk saduļkotu ūdeni būvdarbu veikšanas periodā. Akvatorijas padziļināšanas darbiem paredzēts izmantot grunts sūcēju (ņemot vērā to, kas tas rada mazāk suspendēto grunts daļiņu nekā grunts smēlējs). Savukārt grunts sūcēja izņemto masu uz uzbēršanas vietu paredzēts transportēt pa hermētiskiem cauruļvadiem. Nepieciešamības gadījumā (kad grunts sūcējs sasniegtu cietākos morēnas iežus/nogulumus) paredzēts izmantot arī vienkausa grunts smēlēju ar baržu. Ziņojumā norādīts, ka pagaidu grunts krautnes nav paredzēts veidot, visu piegādāto materiālu uzreiz plānots iestrādāt kravas laukumu izveidē.
- 3.3.7. Ziņojumā norādīts, ka visu Ziņojumā norādīto darbu realizāciju nav plānots veikt intensīvi, bet pakārtot akvatorijas remonta padziļināšanas vai padziļināšanas plāniem. Darbu realizācija paredzēta lēni un secīgi, paralēli Salacgrīvas ostas pastāvīgajai darbībai daudzu gadu garumā. Tāpat pieņemts, ka veicamo darbu un realizējamo kārtu secība var mainīties.
- 3.3.8. Atbilstoši Ziņojumam jauno kravas laukumu izveidei speciāla teritorijas sagatavošana pirms grunts uzskalošanas nav paredzēta. Līdzīgi kā darbi bijuši organizēti iepriekš, kur tas nepieciešams tiks noņemta zemes virskārta, pēc tam uzskalota grunts, kas iegūta no

akvatorijas padziļināšanas darbiem. Uzskalošanas laikā īslaicīgi paredzēts uzstādīt lokālas drenāžas caurules, pa kurām liekais mitrums no uzskalošanās grunts lēni noplūstu atpakaļ akvatorijā. Ievērojot to, ka visus darbus ir plānots veikt lēni, pakāpeniski un zemā intensitātē, Izstrādātāja pamatojusi, ka papildus sedimentācijas baseinu un atces ūdeņu nostādināšana nav nepieciešama. Zemes intensitātes darbu veikšanai jau līdzšinēji izmantotā ūdeņu novadīšanas metode atzīta par piemērotu.

- 3.3.9. Novērtēts, ka Salacgrīvas ostas teritorija ir nodrošināta ar inženierkomunikācijām, tajā ir elektrotīkls, pieslēgums Salacgrīvas pilsētas centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem (ostas Z daļā), kā arī atsevišķa kanalizācijas sistēma ar rezervuāriem un lietus notekūdeņu savākšanas sistēma ar attīrīšanas iekārtām (ostas D daļā). Esošās situācijas uzlabošanai papildus ostas D daļā paredzēts ierīkot ūdens apgādes urbumu un izbūvēt lietus ūdeņu kanalizācijas sistēmu. Saskaņā ar Ziņojumu, Paredzētās darbības gaitā jaunizveidoto teritoriju apkalpošanai paredzēts ierīkot sadzīves ūdensvada atzarus, kā arī ugunsdzēsības ūdensvadus ar hidrantiem jauno piestātņu vajadzībām. Lietus ūdeņu savākšanu paredzēts organizēt slēgtā lietus ūdens kanalizācijas sistēmā, novadot uz vietējām attīrīšanas iekārtām. Jaunizveidoto piestātņu elektroapgādes un apgaismojuma nodrošinājuma projektus paredzēts izstrādāt būvprojektu izstrādes stadijā. Kopumā četrus jaunizbūvēto piestātņu (gan agrākajās attīstības kārtās plānotās piestātnes Nr.7 un Nr.8, gan Paredzētās darbības ietvaros plānotās piestātnes Nr.9 un Nr.10) elektroapgādei nepieciešamo jaudu paredzēts nodrošināt ar kabeliem, pieslēdzoties pie esošajiem tīkliem.
- 3.3.10. Ziņojumā netiek izskatīts risinājums jaunu ostas pievedceļu izbūvei, bet prognozēts, ka saglabāsies līdzšinējie piebraukšanas ceļi pa Jūras ielu un Transporta ielu. Tai pat laikā Birojs konstatē, ka Salacgrīvas pilsētas teritorijas plānojumā piekļūšanai uz Salacgrīvas ostas Z daļu ir rezervēta jaunas ielas izbūves vieta.

3.3. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

Ziņojumā kā alternatīvie risinājumi apsvērta Paredzētās darbības realizēšana un atteikšanās no Paredzētās darbības, jeb tā saucamā „0” alternatīva. Tas pamatots ar Ziņojuma autoru apsvērumiem, ka Paredzētajai darbībai pastāv alternatīvie risinājumi tikai atsevišķiem darbības aspektiem, kuri bijuši vērtēti jau pirms ietekmes uz vidi novērtējuma, izvēloties no ietekmes viedokļa labākos (piemēram, grunts sūcējs, grunts transportēšana pa slēgtu transportieri). Attiecībā uz risinājumiem Paredzētās darbības vietai skaidrots, ka osta teritorijas paplašināšanos uz iekšzemi ierobežo pilsētas apbūve, tādēļ vienīgā paplašināšanās sauszemē iespējama pašreizējās ostas robežās un veidojot papildus sauszemes platības akvatorijas daļā.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Biroja 2014.gada 6.janvāra lēmums Nr.13 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” un lietas materiāli.
- 4.2. Ierosinātājas 2014.gada 12.februāra vēstule, ar kuru Birojā iesniegts paziņojums par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu.
- 4.3. Ierosinātājas 2014.gada 18.februāra vēstule Nr.01-11/12 ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma Programmas izstrādei.
- 4.4. Ierosinātājas 2014.gada 10.marta vēstule Nr.01-11/18, ar kuru Birojā iesniegti sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli, tajā skaitā 2014.gada 4.marta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.
- 4.5. Biroja 2014.gada 24.marta izsniegtā Programma ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.6. Izstrādātājas 2014.gada 17.oktobra vēstule, ar kuru Birojā iesniegti Ziņojuma sabiedriskās

apspriešanas materiāli, tajā skaitā 2014.gada 16.oktobra sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.

- 4.7. Ierosinātājas 2014.gada 3.decembra vēstule Nr.01/01-46/14 par Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais Ziņojums.
- 4.8. Biroja 2014.gada 17.decembra vēstule Nr.3-01/1906 Igaunijas Vides ministrijai (Ministry of Environment of the Republic of Estonia).
- 4.9. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2015.gada 7.janvāra vēstule Nr.4.6/1/2015-N-E ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.10. Salacgrīvas novada domes 2015.gada 8.janvāra vēstule Nr.3-11/9 ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.11. Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2015.gada 8.janvāra vēstule Nr.1 ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.12. Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Valmieras RVP) 2015.gada 10.janvāra vēstule nr.8.5.-19./54 ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.13. Biroja 2015.gada 3.marta Lēmums Nr.3-01/313 „Par Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma atgriešanu pārstrādāšanai”.
- 4.14. Ierosinātājas 2014.gada 17.septembra vēstule Nr.01/01-62/15 par pārstrādātā Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais Ziņojums.
- 4.15. DAP 2015.gada 22.oktobra vēstule Nr.4.9/58/2015-N ar atsaukumi par pārstrādāto Ziņojumu.
- 4.16. Valmieras RVP 2015.gada 22.oktobra vēstule Nr.8.5.-19/2172 ar atsaukumi par pārstrādāto Ziņojumu.
- 4.17. Izstrādātājas 2015.gada 23.oktobra vēstule Nr.01/01-79/15 ar papildus informāciju un skaidrojumiem saistībā ar institūciju atsauksmēm.
- 4.18. Izstrādātājas 2015.gada 26.oktobra vēstule Nr.01/01-81/15 ar papildus informāciju un skaidrojumiem saistībā ar institūciju atsauksmēm.
- 4.19. Biroja pieaicinātā eksperta 2015.gada 6.novembra atzinums.
- 4.20. Valmieras RVP 2015.gada 10.novembra vēstule Nr.8.5.-19/2315 ar viedokli par Ierosinātājas sniegto papildus informāciju un skaidrojumiem.
- 4.21. DAP 2015.gada 26.novembra vēstule Nr.4.9/66/2015-N-E ar viedokli par Ierosinātājas sniegto papildus informāciju un skaidrojumiem.
- 4.22. Ģeoloģijas doktora Jāņa Lapinska 2015.gada 30.novembra izvērtējums „Par „Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcijas” – IVN ziņojumā ietvertu vērtējumu par paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmajām hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņām un ietekmi uz piekrastes dinamikas procesiem”.

5. Informācija par Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, paziņojums par ietekmes uz vidi procedūras uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „Auseklis” 2014.gada 14.februāra numurā, Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv un pašvaldības tīmekļa vietnē www.salacgriva.lv. Ar sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem varēja iepazīties Salacgrīvas ostas pārvaldē (Pērnavas ielā 3, Salacgrīvā) darba laikā un

pašvaldības informatīvajos dēļos, kā arī Ierosinātājas un pašvaldības tīmekļa vietnēs – www.salacgrivaport.lv un www.salacgriva.lv. Rakstiskus priekšlikumus par Paredzēto Darbību Birojā (Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045; www.vpvpb.gov.lv) varēja iesniegt līdz 2014.gada 10.martam.

- 5.1.2. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2014.gada 4.martā plkst. 17:00 Salacgrīvas kultūras namā (Ostas ielā 3, Salacgrīvā). Saskaņā ar sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokolu sanāksmē piedalījās 10 ieinteresētās personas. Klātesošie tika iepazīstināti ar esošo un plānoto situāciju Salacgrīvas ostā, tās turpmāk plānoto attīstību un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Galvenie jautājumi, par kuriem interesējās klātesošie, bija - vai Paredzētās darbības gaitā tiks nojauktas bijušās a/s „Salacgrīva 95” vecās attīrīšanas iekārtas un a/s „Brīvais vilnis” attīrīšanas iekārtas, uz ko tika sniegts paskaidrojums, ka a/s „Brīvai vilnis” attīrīšanas iekārtas nav paredzēts nojaukt, bet par bijušajām a/s „Salacgrīva 95” attīrīšanas iekārtām konkrēts risinājums vēl nav zināms. Tika apspriestas nepieciešamās izmaiņas Salacgrīvas novada teritorijas plānojumā, Salacgrīvas ostas attīstības turpmākie posmi, to īstenošanas secība un iespējamais laiks. Skaidrots, ka ostas attīstības un paplašināšanas darbi kopumā varētu ilgt vismaz 20 gadus. Tāpat tika apspriesta ostas akvatorijas padziļināšana un hidrotehnisko būvju iespējamā pārbūve, turpmākā situācija ostā, tostarp pārkraujamo kravu veidi.
- 5.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs nesaņēma nevienu iesniegumu par Paredzēto darbību.

5.2.Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „Auseklis” 2014.gada 1.oktobra numurā, Biroja tīmekļa vietnē www.vpvpb.gov.lv un pašvaldības tīmekļa vietnē www.salacgriva.lv. Ar sagatavoto Ziņojumu klātienē varēja iepazīties Salacgrīvas ostas pārvaldē (Pērnavas ielā 3, Salacgrīvā), Salacgrīvas būvvaldē (Smilšu ielā 9, Salacgrīvā), kā arī Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.eiropprojekts.lv/Salacgriva. Priekšlikumus par izstrādāto Ziņojumu līdz 2014. gada 31.oktobrim varēja iesniegt Birojā (Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045; www.vpvpb.gov.lv).
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2014.gada 16.oktobrī plkst. 15:00 Salacgrīvas kultūras namā (Ostas ielā 3, Salacgrīvā). Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu uz sapulci nebija ieradies neviens sabiedrības pārstāvis, tādēļ sanāksme tika slēgta.
- 5.2.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:
- 5.2.3.1.DAP 2015.gada 7.janvāra atsaukumi Nr.4.6/1/2015-N-E par izstrādāto Ziņojumu, kurā norādīts uz trūkumiem vērtējuma par ietekmi uz sauszemes un jūras aizsargājamiem biotopiem. DAP ieskatā nav novērtēta piekrastes dinamikas procesu izmaiņu ietekme uz jūras un piekrastes (sauszemes) ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, kā arī norādīts uz Ziņojumā esošajām neprecizitātēm attiecībā uz Biosfēras rezervāta zonējumu.
- 5.2.3.2.Salacgrīvas novada domes 2015.gada 8.janvāra atsaukumi Nr.3-11/9 par sagatavoto Ziņojumu, kurā norādīts, ka īpašu ierosinājumu pašvaldībai nav.
- 5.2.3.3.Latvijas Hidroekoloģijas institūta (LHEI) 2015.gada 8.janvāra atsaukumi Nr.1 par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu, kurā norādīts uz izvērtējuma trūkumiem. Tajā skaitā LHEI norādījusi, ka Ziņojumā trūkst kartes, kurā būtu attēlotas teritorijas, kurās plānots veikt Paredzētu darbību. Vērtējot Ziņojuma 20.attēlu,

secināts, ka plānota kuģu ienākšanas kanāla izveide ārpus teritorijas, ko norobežo moli, taču tas nav minēts un novērtēts Ziņojumā. LHEI rekomendējusi raksturot izņemtās grunts sastāvu un apjomu, kuru paredzēts deponēt jūras izgāztuvē. Tāpat lūgts argumentēt izteikto apgalvojumu par deponējamās grunts izskalošanos, jo tuvumā atrodas Natura 2000 teritorijas. Norādīts, ka Ziņojumā nav pietiekošs vērtējums par jūras Natura 200 teritorijām un ietekmi uz tām.

5.2.3.4. Valmieras RVP 2015.gada 10.janvāra atsaukumi Nr.8.5.-19./54 par sagatavoto Ziņojumu, kurā norādīts, ka Ziņojumu nepieciešams papildināt ar pilnīgu informāciju par Paredzētajai darbībai nepieciešamajām pagaidu būvēm, grunts krautnēm, būvmateriālu novietnēm, esošajiem un nepieciešamiem pievadceļiem, to pieejamību, nepieciešamajiem būvniecības un uzlabošanas darbiem, veikt labojumus saistībā ar informāciju par zemes lietošanas kategorijas maiņu un pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu, iekļaut informāciju par drošības pasākumiem, lai nodrošinātu esošās ostas darbību Paredzētās darbības īstenošanas gaitā, un sniegt informāciju par izmaiņām ostas transporta infrastruktūras izmaiņām. Valmieras RVP norādījusi, ka Ziņojums jāpapildina ar precīzāku un pamatotāku raksturojumu par Salacas upes un Rīgas jūras līča raksturojumu, jāiekļauj Paredzētās darbības teritorijai pieguļošo sauszemes teritoriju raksturojums, jāsniedz informācija par plānoto lietus notekūdeņu attīrīšanas risinājumu. Atsauksmē rekomendēts ar Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcijas projektu saistītās izmaiņas iekļaut Salacgrīvas novada teritorijas plānojuma, kurš ir izstrādes stadijā, zonējumā, kā arī rekomendēts paredzēt monitoringa veikšanu grunts novietnei jūrā.

5.2.4. Pārstrādātā Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma:

5.2.4.1. DAP 2015.gada 22.oktobra atsaukumi Nr.4.9/58/2015-N un 2015.gada 26.novembra vēstule Nr.4.9/66/2015-N-E. Norādīts, ka kopumā Ziņojumā ir ņemti vērā DAP iepriekš dotie norādījumi un Ziņojums ir papildināts ar iespējamo ietekmju izvērtējumu attiecībā uz Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Tomēr DAP norādījusi uz atsevišķiem Ziņojumā iekļautiem apgalvojumiem, kuru pamatojumam vai nolīgumam būtu nepieciešams saņemt kvalificēta speciālista atzinumu vai tos papildus argumentēt. Minētie apgalvojumi saistīti ar vērtējumu, ka no akvatorijas grunts izņemtais cietās morēnas materiāls, kuru paredzēts pārvietot uz jūras dziļūdens izgāztuvi, neradīs uzduļķojumu. DAP savā atsauksmē rekomendē izvērtēt iespēju izveidot jaunu eksperimentālu jūras izgāztuvi, lai papildinātu krasta sanesu plūsmu, tādējādi mazinot krastu eroziju virzienā no Salacgrīvas ostas uz Kuivižiem, un eksperimentālos izmēģinājuma darbos pārliecināties par to, cik lielu uzduļķojumu radīs dažādi ostas padziļināšanā iegūstamie materiāli. DAP rekomendē izskatīt iespēju padziļināšanas darbos iegūto akmeņaino mālsmilts un smilšmāla materiālu izmantot plānotajai sauszemes teritorijas izveidei, bet lieko smilts materiālu deponēt jūras izgāztuvē. DAP savā atsauksmē vērsa uzmanību, ka iespējamās Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu iznīcināšanas gadījumā būtu jāveic kompensējošie pasākumi.

5.2.4.2. Valmieras RVP 2015.gada 22.oktobra atsaukumi Nr.8.5.-19/2172 un Valmieras RVP 2015.gada 10.novembra vēstuli Nr.8.5.-19/2315. Norādīts uz neprecizitātēm saistībā ar Ziņojumā norādīto Paredzētās darbības teritorijas noteikto plānoto (atļauto) izmantošanu atbilstoši teritorijas plānojumam un nepieciešamo zemes lietojuma maiņu. Vērsta uzmanība uz to, ka Valmieras RVP tehnisko noteikumu Nr.VA10TN0165 derīguma termiņš ir 2015.gada 29.septembris.

6. Ietekmes uz vidi novērtējums un nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

6.1. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir iespēju robežās apzinājuši galvenos ar darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, piesārņojuma līmeni vietās, kur tas potenciāli var pārsniegt vides kvalitātes normatīvus, apkārtnes teritorijas un Salacgrīvas pilsētas apbūves teritoriju tuvumu, Paredzētās darbības raksturu, apjomus, piesārņojuma un traucējumu veidus, negadījumu un avāriju riskus u.c. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir apkopojuši pieejamo informāciju par Salacgrīvas ostas teritoriju un esošo vides stāvokli, kā arī vērtējuši iespējamās izmaiņas, kas sagaidāmas ar jauno sauszemes teritoriju izveidi un akvatorijas padziļināšanu. Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka nozīmīgākās ietekmes, kas Ziņojumā attiecīgi izsvērtas, ir saistāmas ar būvniecību un tās sekām - iespējamām hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņām, pārmaiņām piekrastes biotopos (arī to zudumu), iespējamu ietekmi uz citām dabas vērtībām, tostarp ihtiofaunu. Tomēr ir sagaidāmas vērā ņemamas ietekmes arī ostas jauno teritoriju tālākās ekspluatācijas periodā, ko nevar nodalīt no ietekmes uz vidi novērtējuma tvēruma. Ņemot vērā minēto, kā arī novērtējis Ziņojumu pēc tā pārstrādāšanas un aktualizācijas ar papildinājumiem, Birojs ir lēmis, ka var tikt izdots atzinums, vienlaikus savus argumentus un apsvērumus, tajā skaitā par veikto novērtējumu un obligātos nosacījumus ietver tālākajās šī atzinuma apakšnodalēs.

6.2. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

6.2.1. Ar padziļināšanas un būvniecības darbiem saistītās vides pārmaiņas, ietekmes aspekti un iespējamie ierobežojumi.

6.2.2. Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas un ietekme uz piekrastes dinamikas procesiem.

6.2.3. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību un dabas vērtībām, tajā skaitā īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugām un biotopiem, zivju resursiem un rekreācijas teritorijām.

6.2.4. Ar jauno ostas teritoriju ekspluatāciju saistītās ietekmes.

6.2.5. Pārrobežu ietekmju iespējamība un to būtiskuma izvērtējums.

6.3. Izvērtējot Ziņojumā identificētos un izvērtētos ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus, kā arī novērtējot Ziņojuma izvērtēšanā iesaistīto un ieinteresēto personu paustos viedokļus un argumentus, Birojs secina sekojošo:

6.3.1. Ar padziļināšanas un būvniecības darbiem saistītās vides pārmaiņas, ietekmes aspekti un iespējamie ierobežojumi.

6.3.1.1. Ziņojumā prognozēts, ka Paredzētās darbības realizācija notiks salīdzinoši lēnā tempā, 5-7 gadu garumā (atbilstoši sabiedriskās apspriešanas gaitā izskanējušiem viedokļiem, iespējams pat 10 un 20 gadu gaitā), jo pieprasījums pēc jaunām ostas sauszemes teritorijām ir atkarīgs no tirgus situācijas un citiem faktoriem. Novērtēts, ka ar būvdarbiem saistītās ietekmes būs galvenokārt būvdarbiem raksturīgās - troksnis, palielināta smagā transporta kustība piegulošajā teritorijā un uz tuvējiem autoceļiem, būvniecības atkritumu rašanās, tomēr, vērtējot šādu ietekmju būtiskumu, netiek konstatēts, ka tās varētu būt nozīmīgas un kompleksas. Norādīts, ka jau šobrīd ostas teritorijā tiek veikti regulārie kuģošanas kanāla un akvatorijas remonta padziļināšanas

darbi un sagaidāms, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā būvniecības ietekmes būs salīdzināmas ar līdzšinējām ietekmēm, jo aktivitāšu realizācijas temps nav plānots intensīvs. Tādēļ kā nozīmīgākie ar būvdarbu veikšanu saistītie jautājumi Ziņojumā identificētas Paredzētās darbības specifikai raksturīgās ietekmes – uzduļķojums, iespējama ietekme uz zivju resursiem, piekrastes biotopu platību zudums uz jaunveidojamo teritoriju rēķina, izmaiņu rezultātā radītās ietekmes uz krasta dinamikas procesiem, kā arī tādi ietekmju pārvaldības jautājumi, kā izsmeļamā materiāla kvalitātes kontrole. Tāpat ir vērtētas izsmeļamās grunts faktiskās apsaimniekošanas iespējas. Virszemes ūdensobjektu un otu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas gaitā izsmeļamā grunts, ja tā atbilst attiecināmajām kvalitātes prasībām, ir derīgais materiāls (dabas resurss). Uz šādu materiālu attiecas prasības par racionālu un saudzējošu zemes dziļi izmantošanu un dabas resursu lietošanu. Biroja ieskatā tikai loģiski, ka izsmeļamais materiāls, kas atbilstu dabas resursa kvalitātei un var tikt izmantots kā būvmateriāls, tiktu pēc iespējas racionāli apsaimniekots, paredzēts iesaistei saimnieciskajā aprītē. Turpretim izsmeļamo materiālu, kura kvalitātes rādītāji neatbilst būvniecības prasībām, būtu pamatoti izvietot grunts novietnē jūrā.

- 6.3.1.2. Ņemot vērā, ka ostas akvatorijas padziļināšanas darbos izsmelto grunti paredzēts izmantot jaunu kravu laukumu izbūvei un izvietot grunts novietnē jūrā, būtisks novērtējuma aspekts ir izmantojamā materiāla kvalitāte kā to noteic Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumi Nr.475 „*Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība*” (turpmāk Noteikumi Nr.475). Noteikumi Nr.475 paredz, ka tīrīšanas vai padziļināšanas darbos iegūtās grunts kvalitāti novērtē atbilstoši normatīvo aktu prasībām par augsnes un grunts kvalitāti, ja to paredzēts izvietot pagaidu vai pastāvīgās novietnēs sauszemē vai zemūdens hidrotehnisko būvju aizņemtajās platībās. Kvalitātes prasības ir būtiskas arī gadījumā, ja izņemto materiālu paredzēts izvietot izgāztuvēs jūrā.
- 6.3.1.3. Lai pārliecinātos, vai padziļināšanai/tīrīšanai paredzētajā teritorijā un tās apkārtnē nav nozīmīgu punktveida vai difūzā piesārņojuma avotu vai akumulētā piesārņojuma, kas var radīt piesārņojošo vielu klātbūtni gruntī, Ziņojuma autori ir veikuši pieejamās informācijas un datu apkopošanu un analīzi, kā arī veikuši papildus grunts kvalitātes novērtējumu.
- 6.3.1.4. Ostas labā krasta gruntsūdeņu piesārņojums novērtēts, analizējot monitoringa datus, kas iegūti no AS „*Brīvais vilnis*” teritorijā izveidotiem 3 monitoringa urbumiem. Savukārt ostas kreisā krasta gruntsūdeņu piesārņojuma novērtēšanai ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ierīkoti 5 zondēšanas urbumi 2-3 m dziļumā. Gruntsūdeņu piesārņojums vērtēts atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” (turpmāk Ūdeņu kvalitātes noteikumi Nr.118) 10.pielikumā ietvertajiem kvalitātes rādītājiem. Analizējot monitoringa rezultātus, konstatēts, ka gruntsūdens piesārņojuma līmenis lielākoties ir augtāks kā Ūdeņu kvalitātes noteikumu Nr.118 10.pielikumā noteiktie mērķlielumi, tomēr netiek konstatēts, ka gruntsūdens piesārņojuma līmenis Salacgrīvas ostas labajā un kreisajā krastā pārsniegtu gruntsūdens kvalitātei noteiktos robežlielumus.
- 6.3.1.5. Lai novērtētu Paredzētās darbības realizācijas ietvaros izsmeļamās grunts kvalitāti un atbilstību normatīvo aktu prasībām, Izstrādātāja izmantojusi gan 2010.gadā veikto analīžu datus, gan veikusi papildus grunts paraugu analīzes 2014. un 2015.gadā. Analizēti grunts paraugi no dažādām Salacgrīvas ostas zonām, tajā skaitā plānotās darbības vietas labajā un kreisajā krastā. No izvēlētajiem paraugiem grunts paraugs Nr.5 raksturo teritoriju, kurā paredzēts izsmelt grunti Paredzētās darbības gaitā (5a kārtā), citi grunts paraugi raksturo ostas sauszemes platības (ostas dienvidos paraugi Nr.6z un Nr.7z) un jau izveidotā kravas lakuma vietā (Paredzētās darbības 2c kārtā, - paraugi Nr.2 un Nr.4.). Grunts kvalitāte ir vērtēta atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 25.oktobra noteikumos

Nr.804 „*Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem*” (turpmāk Augsnes un grunts kvalitātes noteikumi Nr.804) ietvertajām prasībām, papildus pārbaudot arī iespējamu piesārņojumu ar tributilalvu (TBT). Izsvērums rezultātā konstatēts, ka gan 2010.gada ostas akvatorijas grunts kvalitātes analīžu rezultāti, gan 2014. un 2015.gadā veikto analīžu rezultāti uzrāda, ka lielākā daļa no akvatorijas gruntī analizētajām piesārņojošajām vielām paraugos pārsniedz Augsnes un grunts kvalitātes noteikumos Nr.804 ietvertos mērķlielumus (A vērtība), tomēr nevienā paraugā nav konstatēti piesardzības robežlielumu (B vērtība) pārsniegumi. Konstatēts, ka vienīgi ziemas ostas akvatorijas grunts paraugos piesārņojums ar TBT pārsniedz Noteikumos Nr.475 noteikto grunts kvalitātes pirmo robežlielumu, tomēr Paredzētās darbības ietvaros akvatorijas tīrīšanas un padziļināšanas darbus šajā ostas zonā veikt nav paredzēts. Tādējādi Ziņojumā secināts, ka ostas akvatorijas grunts nav piesārņota un ostas akvatorijas padziļināšanas gaitā izsmeltā grunts var būt izmantojama kravu lakumu izveidei. Secināts, ka darbības vietas sanācija nav nepieciešama.

- 6.3.1.6. Novērtējis Ziņojumu un ar Paredzēto darbību saistītos aspektus, Birojs secina, ka iespējamā piesārņojuma ietekme ir ņemta vērā un ir veikts izsvērums par izvēlēto risinājuma izsmeļamās grunts izmantošanai iespējamību un piemērotību. Ir vērtēts izņemamās grunts sastāvs un iespējamā piesārņojuma klātbūtne, jo minētie faktori saistīti gan ar iespējamām ietekmēm darbu veikšanas laikā, gan papildus aspektiem, kas ņemami vērā tās apsaimniekošanai. Tomēr vienlaikus jāatzīst, ka ir saglabājama arī piesardzība, jo vides stāvoklis, piesārņojuma līmenis un grunts kvalitāte visā ostas akvatorijā, kur plānots veikt padziļināšanas darbus, var nebūt viendabīga. Lai gan ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros nav gūta tāda informācija, kas norādītu uz nozīmīgu vēsturisku piesārņojumu, tomēr nevar pilnībā izslēgt, ka grunts un nogulumi kādā no Paredzētās darbības veikšanas atsevišķām vietām varētu būt daļēji piesārņota. Tādēļ ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gaitā ir jāveic pasākumi izņemamās grunts kvalitātes kontrolei.
- 6.3.1.7. Sauszemes teritorijas Salacgrīvas ostā ir paredzēts veidot līdz augstuma atzīmei 2,5m. Pie izvēlētajiem tehniskajiem risinājumiem netiek identificēti nozīmīgi aplūšanas riski.
- 6.3.1.8. Viens no būtiskiem ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros aplūkotajiem aspektiem ir iespējama uzduļķojums ostas padziļināšanas darbu laikā, kā arī veidojot jaunās sauszemes teritorijas. Ostas un kuģu ceļa padziļināšanas darbi ietver arī zem smilšainajiem jūras nogulumiem esošo glacigēno morēnas smilšmāla nogulumu izņemšanu. Šo nogulumu izņemšana izmantojot zemessūcēju var būt neiespējama, tādēļ tie varētu tikt izņemti ar gruntsmēlēja kausu. Ziņojumā novērtēts, ka vērā ņemamu uzduļķojumu šī materiāla deponēšana jūras izgāztuvē neradīs, jo tam ir ļoti augsta cietības pakāpe, tomēr gan LHEI, gan DAP saglabā piesardzību, jo īpaši tādēļ, ka varbūtējas ietekmes zonā ir aizsargājama jūras teritorija, kas iekļauta arī Natura 2000 tīklā. Biroja pieaicinātais nozares eksperts - ģeoloģijas doktors Jānis Lapinskis 2015.gada 30.novembra izvērtējumā „*Par „Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcija” – IVN ziņojumā ietvertu vērtējumu par paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmajām hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņām un ietekmi uz piekrastes dinamikas procesiem*” norāda, ka morēnas smilšmālam ir raksturīga to veidojošo iežu daļiņu granulometrisku frakciju daudzveidība, tostarp ievērojama (dažkārt lielāko) daļu no tā veido māla un aleirīta daļiņas, kas ostas padziļināšanas darbu laikā radīs uzduļķojumu. Nelabvēlīgos apstākļos (viļņošanās, paaugstināts Salacas caurplūdums) uzduļķoto māla daļiņu atrašanās ūdenī pirms nogulsnešanās var ilgt pat vairākas diennaktis. Eksperts skaidro, ka māla un smalkāko aleirīta daļiņu nogulsnešanās aktīvajā krasta zonā (dziļumā, kas mazāks par 5 m) praktiski nenotiek, jo ūdens kustības ātrums piegultnes slānī ir pietiekams lai mobilizētu iežu daļiņas ar tik mazu hidraulisko raupjumu. Tas nozīmē, ka uzduļķotā māla daļiņu migrācija ūdens masā notiktu gar krastu virzienā, kas atkarīgs no vēja virziena, kā arī virzienā pa krasta zemūdens nogāzi uz leju.

Maksimālais uzduļķojuma izplatības tālums un virziens ir cieši atkarīgi no hidrometeoroloģiskajiem apstākļiem darbu veikšanas laikā. Attiecīgi secināts, ka gadījumā, ja esošajā tālūras izgāztuvē tiks novietots padziļināšanas darbos izņemtais morēnas smilšmāls, ir sagaidāma plašas uzduļķojuma zonas veidošanās. Kā maz ticams novērtēts, ka māla daļiņas no grunts izgāztuves vietas varētu sasniegt pludmali, tomēr izplatīšanās vairāku kilometru rādiusā ap izgāšanas vietu netiek izslēgta ar augstu ticamības pakāpi.

- 6.3.1.9. Ņemot vērā to, ka Ziņojumā un tā novērtēšanas ietvaros apkopotajās atsauksmēs ir ietverti atšķirīgi vērtējumi par sagaidāmo uzduļķojuma ietekmes apjomu un apstākļiem, kas noteic šādas ietekmes veidošanos, Biroja ieskatā būtu pamatoti saglabāt piesardzību un pievienojas DAP rekomendācijai, ka eksperimentālos izmēģinājuma darbos, iesaistot Valsts vides dienestu (turpmāk VVD) kā atbildīgo iestādi par vides valsts kontroli, iespējams varētu būtu nepieciešams pārliecināties par to, cik lielu uzduļķojumu rada dažādi ostas padziļināšanā iegūstamie materiāli, jo īpaši zem smilšainajiem jūras nogulumiem esošo glacigēno morēnas smilšmāla nogulumu izņemšana un deponēšana jūras izgāztuvē. Šādā veidā pastāv ietekmes uzraudzības un pārvaldības iespējas, izvirzot papildus nosacījumus darbu veikšanai vai tās ierobežojumiem, ja nepieciešams. VVD ir vides aizsardzību kontrolējošā iestāde un Noteikumi Nr.475 jau paredz, ka izņemamās grunts analīžu veikšana veicama atbilstoši VVD izsniegtai darbu programmai un atbilstoši VVD saskaņotai programmai nodrošināma arī monitoringa veikšana grunts novietnē jūrā. Tāpat atbilstoši Noteikumu Nr.475 nosacījumiem VVD izsniedz tehniskos noteikumus virszemes ūdensobjektu vai ostu akvatoriju tīrīšanai vai padziļināšanai, tomēr minēto noteikumu 4.punkts paredz, ka tehniskie noteikumi ir nepieciešami tām attiecīgajām darbībām, kurām saskaņā ar Novērtējuma likumu nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums. Konkrētajā gadījumā, ievērojot gan Paredzētās darbības specifiku, gan plānotos apjomus, darbības realizācijas kopējo ilgumu un iespējamo realizāciju pa kārtām ilgstošā laika periodā, kā rezultātā iespējamās arī apstākļu izmaiņas, Biroja ieskatā pastāv pamats atbilstoši Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļai ar Biroja atzinumu noteikt, ka nosacījumi un risinājumi darbu veikšanai ir saskaņojami ar Valsts vides dienestu un attiecīgo projekta kārtu realizācijai pirms to realizācijas ir saņemami arī vides aizsardzības tehniskie noteikumi.
- 6.3.1.10. No Ziņojuma izriet, ka ar tīrīšanas/padziļināšanas ietvaros izņemto materiālu visu jauno sauszemes teritoriju izveidei nebūs pietiekami, tādēļ kā papildus materiālu paredzēts izmantot pievestus resursus no derīgo izrakteņu ieguves vietām, kā arī netiek izslēgta iespēja, ka tiks izmantotas otrreizējās izejvielas (būvniecības atkritumi) - reciklēts asfalts, būvgruži, pārstrādātas betona konstrukcijas u.c. Saistībā ar minēto jāņem vērā, ka būvniecībā var tikt izmantotas tikai tādas otrreizējās izejvielas, kas atbilst vides aizsardzības un būvniecības tehniskajām prasībām, tajā skaitā, kur nepieciešams, tiem jābūt atbilstīgi sagatavotiem, tie nedrīkst saturēt bīstamas komponentes koncentrācijā, kas pārsniedz attiecīgajām vielām noteiktās bīstamības robežvērtības, un ir jānodrošina materiālu kvalitātes kontrole.
- 6.3.1.11. Tāpat jāņem vērā, ka plānotās izmaiņas Salacgrīvas ostas teritorijā būs saistītas ar nepieciešamām izmaiņām Salacgrīvas pilsētas teritorijas plānojumā un izmaiņām normatīvajos aktos, kas noteic ostas robežas. Paredzētā darbība var tikt realizēta tikai tādā gadījumā, ja tās realizācijai nav konstatējami šādi limitējoši faktori.
- 6.3.1.12. Birojs atzīmē, ka vērtējums par jautājumiem, kas saistīti ar citām Paredzētās darbības specifikai raksturīgajām ietekmēm – iespējama ietekme uz zivju resursiem, piekrastes biotopiem, izmaiņu rezultātā radītās ietekmes uz krasta dinamikas procesiem u.c. ietekmēm, kā arī saistītie obligātie nosacījumi, ar kādām Paredzētā **darbība ir iespējama vai nav pieļaujama, ietverti citās šī Biroja atzinuma sadaļās.**

6.3.1.13. Birojs secina, ka nosacījumi Paredzētās darbības veikšanai, tajā skaitā, lai nodrošinātu ar ostas akvatorijas un kuģošanas kanāla padziļināšanu saistīto vides pārmaiņu un ietekmes aspektu pārvaldību jau ir vispārēji noteikti ar ārējiem normatīvajiem aktiem, tajā skaitā būvniecību regulējošiem normatīvajiem aktiem, Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumiem Nr.475 „*Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība*”, normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā u.c. Tai pat laikā, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju un novērtējumu, kā arī nozares ekspertu un iesaistīto institūciju viedokļus Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai, saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu, ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama.

- a) Paredzētā darbība var tikt realizēta tikai tādā gadījumā, ja tās realizācijai nav konstatējami limitējoši faktori. Paredzētā darbība ir pieļaujama vienīgi nodrošinot ārējos normatīvajos aktos, tajā skaitā Salacgrīvas novada teritorijas plānojumā un apbūves noteikumos noteikto prasību ievērošanu, tādēļ to darbību realizāciju, kas šobrīd neatbilst teritorijas plānojumam un paredzētā ārpus noteiktajām ostas teritoriju robežām ir pieļaujams veikt tikai gadījumā, ja atbilstīgi tiek grozīti ārējie normatīvie akti.
- b) Jāņem vērā, ka ostas akvatorijas tīrīšanas un padziļināšanas gaitā izņemtais materiāls varētu būt piesārņots, līdz ar to, lai pieņemtu lēmumu par tā apsaimniekošanas veidu, nepieciešams izlases veidā veikt tā kvalitātes pārbaudi. Ja kvalitātes rādītāji neatbilst atbilstīgo normatīvu prasībām, lai izņemto materiālu novietotu grunts novietnē jūrā, jauno Salacgrīvas ostas sauszemes platību veidošanai vai esošo platību uzskalošanai, padziļināšanas darbi attiecīgajā teritorijā jāpārtrauc, līdz tiek atrisināts jautājums par piesārņotās grunts utilizācijas iespējām.
- c) Aizliegts novietot grunts novietnē jūrā, jauno Salacgrīvas ostas sauszemes platību veidošanai vai esošo platību uzskalošanai grunti, kuras kvalitātes rādītāji neatbilst atbilstīgo normatīvu prasībām.
- d) Paredzētās darbības realizācijas laikā un jo īpaši padziļināšanas darbu laikā jānodrošina nepieciešamais piesārņojuma savākšanas aprīkojums, kas nepieļautu ūdens vides piesārņošanu ar bīstamām vielām padziļināšanas tehnikas darbības vai citu negadījumu rezultātā.
- e) Paredzētās darbības nosacījumi un risinājumi darbu veikšanai ir saskaņojami ar Valsts vides dienestu un attiecīgo projekta kārtu realizācijai pirms to realizācijas ir saņemami arī vides aizsardzības tehniskie noteikumi.
- f) Gadījumā, ja tiek izmainīts plānotais pakāpeniskais darbu veikšanas ritms un rodas nepieciešamība pēc jauno sauszemes teritoriju veidošanas intensīvi, jāpārskata nepieciešamība noteikt papildus risinājumus atceses ūdeņu novadīšanai, kas var ietvert arī nosēdbaseinu ierīkošanu.
- g) Ja tiek pieņemts lēmums būvniecībai izmantot atkārtoti izmantojamus materiālus, tajā skaitā asfaltu, būvgružus, pārstrādātas betona konstrukcijas, jānodrošina, ka tiek izmantoti tikai tādi atkārtoti izmantojami reģenerēti materiāli, kuri atbilst būvniecības tehniskajām prasībām, kuru izmantošanu neaprobežo vides aizsardzības normatīvie akti un to izmantošana nerada būtisku ietekmi uz vidi.
- h) Būvprojektā ir jāparedz atbilstīgi tehniskie risinājumi jauno sauszemes teritoriju posmsecīgai izveidei, ņemot vērā gan sākotnējo nostiprinājumu izveidi, gan teritoriju, kravas laukumu un piestātņu plānoto izmantošanu un

slodzes, kā arī atbilstīgi tehniskie risinājumi plānoto kravu laukumu un pietātņu inženierkomunikācijām un labiekārtošanai, tajā skaitā nodrošinot, ka teritorijās, kas paredzētas ostas kravu operācijām tiek nodrošināts segums un virszemes noteces ūdeņu savākšana, kas nepieļauj piesārņojuma nokļūšanu gruntī, gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos.

- i) Ierosinātājai ir jāreķinās, ka uzsākot jauno sauszemes teritoriju ekspluatāciju un lietojumu ostas kravu operācijām, kas būtiski palielinātu ostas darbību, sadarbībā ar vietējo pašvaldību būs jārisina satiksmes organizācijas jautājumi un var būt savlaicīgi jāplāno un jāparedz arī alternatīvie piekļuves risinājumi.
- j) Ja tiek paredzēti vai konstatēti jauni, šī ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros nenovērtēti risinājumi darbību veikšanai, tajā skaitā darbības vietu izmaiņas vai jauni nozīmīgi iespējama piesārņojuma avoti, vai Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek identificēti citi iepriekš neprognozēti apstākļi, kas ietekmi uz vidi būtiski palielina, lemjams par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību, kā arī papildus pasākumu un Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu vai aprobežojumu nepieciešamību.

6.3.2. Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas un ietekme uz piekrastes dinamikas procesiem.

6.3.2.1. Darbības vietā un tai pieguļošajā teritorijā dabiskā vide ir bijusi pārveidota jau iepriekš - līdz ar Salacgrīvas ostas izveidi, ietekmējot dabiskos piekrastes dinamikas procesus. Citu starpā uz D no D mola ir izveidojusies akumulācijas zona, bet uz Z no Z mola – krasta erozijas josla.

6.3.2.2. Īstenojot Paredzēto darbību, pakāpeniski tiks izmainīta arī pašreizējā situācija Salacgrīvas ostas un tai pieguļošajā teritorijā, tajā skaitā ostas un jūras akvatorijā (akvatorijas padziļināšana, ostas sauszemes teritoriju paplašināšana, hidrotehnisko būvju pārbūve). Rezultātā turpināsies izmaiņas piekrastē un tās var nozīmēt gan izmaiņas sanešu plūsmu virzienos un intensitātē, gan sanešu pārvietotā materiāla daudzumā un krastu erozijas apstākļos. Šādā kontekstā būtisks novērtējuma uzdevums ir noskaidrot, cik nozīmīgas var būt šīs izmaiņas, kādi apstākļi tās noteiks un kādas teritorijas tās skars. Attiecīgi var būt nosakāmi gan risinājumi ietekmes novēršanai, gan mazināšanai, kur nepieciešams.

6.3.2.3. Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2011.gadā izstrādāto plānošanas dokumentu „*Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam*” un pamatnostādņu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatu (http://www.varam.gov.lv/lat/pol/ppd/telp_plan/?doc=12701) Salacgrīvas novada piekraste ir noteikta kā erozijai mēreni pakļauta un laika posmā no 2009. – 2023.gadam sagaidāmā krasta atkāpšanās vidēji nepārsniegs 7m, bet maksimāli – 15m, kamēr citos Latvijas piekrastes posmos prognozētā krasta erozija var sasniegt pat 60m. Savukārt Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas 2007.-2013.gadam līdzfinansētā projekta EU43084 “*Piekrastes un jūras telpiskā plānošana Pērnavas līča teritorijā Igaunijā un Latvijas piekrastes pašvaldībās*” ietvaros Latvijas Universitātes 2014.gadā izdotajā metodiskajā materiālā „*Vadlīnijas jūras krastu erozijas seku mazināšanai*” secināts, ka atbilstoši krasta erozijas prognozēm 2014.gadam 2025.gadam un 2060.gadam Salacgrīvas novadā laika posmā no 2014. – 2025.gadam erozijas riska josla maksimālo platumu (t.i. 5 – 10m) sasniegtu posmā Melēkas – Virtupes ieteka un uz Z no Salacgrīvas ostas (teritorija, kas ietilpst Paredzētās darbības ietekmes zonā), bet pārējos erozijai pakļautos posmos prognozētā erozija riska josla maksimālajā platumā nepārsniedz 3 – 4m. Savukārt pētījumā ietvertās prognozes periodam līdz 2060.gadam norāda, ka Salacgrīvas novada lielākajā daļā erozijai pakļautā krasta riska joslas platumš

nepārsniegtu 10m, bet uz Z no Salacgrīvas ostas maksimālā riska josla ilgtermiņā varētu sasniegt pat 20 – 30m.

- 6.3.2.4. Ziņojumā ir vērtēta Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas un ietekme uz piekrastes dinamikas procesiem. Saistībā ar šiem aspektiem viedokli un atsauksmes ir sagatavojis arī Latvijas Hidroekoloģijas institūts un pilnīgākam izvērtējumam Ziņojuma izvērtēšanas gaitā Birojs atzinumu par Ziņojumā ietvertajiem secinājumiem un nepieciešamajiem pasākumiem iespējamās nelabvēlīgas ietekmes novēršanai un samazināšanai ir lūdzis sniegt arī nozares ekspertu - ģeoloģijas doktoru Jāni Lapinski (2015.gada 30.novembra izvērtējums „Par „Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcija” – IVN ziņojumā ietvertu vērtējumu par paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmajām hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņām un ietekmi uz piekrastes dinamikas procesiem”).
- 6.3.2.5. Esošās situācijas, jo īpaši Salacgrīvas ostai pieguļošās teritorijas garkrasta sanešu plūsmas raksturošanai un Paredzētās darbības radīto izmaiņu novērtēšanai Ziņojumā izmantots SIA „Procesu analīzes un izpētes centrs” (turpmāk SIA PAIC) 2001.gada pētījums „Hidro- un morfodinamisko procesu matemātiskā modelēšana Salacgrīvas ostas apkārtnē”. Pētījuma mērķis bija izveidot matemātiskos modeļus piekrastes hidro- un morfodinamisko procesu aprakstam Salacgrīvas ostas apkārtnē. Izmantojot minētos modeļus, veikta hidrodinamisko lauku un sanešu pārvietošanās rakstura izpēte pie ostas, veikti prognostiski aprēķini, lai noskaidrotu sagaidāmo sedimentācijas apjomu ostas navigācijas kanālā esošajā konfigurācijā (līdz -6 m dziļumam un 60 m platumam) un pēc padziļināšanas darbu veikšanas (līdz -7 m dziļumam un 80 m platumam). Lai gan ietekmes uz vidi novērtējumā izmantotā pētījuma tiešais mērķis bija novērtēt Salacgrīvas ostas akvatorijas aizsargātību pret sanešiem un prognozēt tās piesērēšanas un nepieciešamo atjaunošanas/padziļināšanas darbu intensitāti, Ziņojumā novērtēts, ka pētījuma blakusrezultāti sniedz liecības arī par Salacgrīvas ostas akvatorijas ietekmi. Secināts, ka sanešu pārvietošanos Salacgrīvas ostas apkārtnē pamatā nosaka garkrasta straume un apstākļi abpus moliem ir atšķirīgi. Uz Z garkrasta straume un izteikts sanešu transports ir raksturīgs ~0,5 km platā joslā ar maksimumu zonā, kas aptuveni atbilst Z mola vidusdaļai. Savukārt uz D sanešu transporta maksimums atrodas tuvāk krastam. Nozīmīgs sanešu daudzums priekšostā tiek ienests gar abiem esošajiem moliem, Z sektora vētru gadījumā gar Ziemeļu molu, bet D sektora vētru gadījumā gar D molu veidojas krasta virzienā vērsta, ar sanešiem piesātinātas pretstraumes gar attiecīgo molu iekšmalu. Secināts, ka nelielais zemūdens nogāzes slīpums un seklaais apgabals vairākus kilometrus dziļāk jūrā no Salacgrīvas ostas vētru laikā rada apstākļus potenciāli augstai sanešu nestspējai visā 3 km garajā kuģu navigācijas kanālā. Minēto apgabalu no piesērēšanas pasargā sanešu materiāla trūkums krasta nogāzes dibennogulumos.
- 6.3.2.6. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu paredzētās ostas molu konfigurācijas izmaiņas un ostas vārtu platuma izmaiņas var atstāt būtisku ietekmi uz sanešu iekļuvi Salacgrīvas ostas akvatorijā, bet ievērojami nebūtiskāku ietekmi atstās uz sanešu garkrasta pārvietošanos. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, sanešu garkrasta pārvietošanās ir mazāk intensīva nekā sanešu ieskalošana ostā. Ziņojumā secināts, ka, īstenojot Paredzēto darbību pilnā apjomā, tajā skaitā jaunā D mola izbūvi, kas būs garāks kā esošais un ar lauzumu pretī rekonstruētajam (pagarinātajam) Z molam, ostas vārti tiks sašaurināti līdz <110m (gandrīz trīsreiz šaurāki, kā esošie ~300m platumā) un būs novietoti gandrīz paralēli krastam. Ziņojumā vērtēts, ka šādā situācijā ievērojami samazināsies gan uz krasta vērsto, gan garkrasta sanešu daudzums, kas iekļūst ostas akvatorijā, kā arī mazināsies ostas kā šķēršļa nozīme garkrasta sanešu plūsmas atšķirībai Z un D virzienā (minēto virzienu plūsmas osta kavēs gandrīz vienādi, nevis atšķirīgi, kā līdz šim). Šobrīd galvenais krastu erozijas cēlonis Salacgrīvas apkārtnē ir sanešu dinamikas atšķirības, ieskaloto sanešu daudzums no Salacgrīvas ostas uz Z ir nepietiekams, lai kompensētu pie

Kuivižiem no D (virzienā uz Z no Salacgrīvas ostas) tālāk uz Z aizskaloto sanešu daudzumu. Ziņojumā secināts, ka līdz ar ostas pārbūvi, lai gan skaitliski maznozīmīgi, bet palielināsies sanešu kopējais daudzums Z un D virzienā. Prognozējot izmaiņas ar Paredzēto darbību tāpat secināts, ka Z mola pārbūve būtiski samazinās Salacgrīvas piekrastes posma erozijas intensitāti Z virzienā un ka nav pamata uzskatīt, ka Paredzētajai darbībai varētu būt vērā ņemama negatīva ietekme uz piekrastes eroziju uz D no ostas, kur līdz šim nav konstatēts pastiprināts erozijas risks. Pamatojoties uz to, ka mazāks sanešu apjoms tiks izslēgts no aprites, sašaurinot ostas vārtus, tos vairs neieskalojot ostas akvatorijā, Ziņojumā secināts, ka kopumā samazināsies erozija Salacgrīvas piekrastē. Ziņojumā vērtēta arī vētru ietekme uz ūdens un sanešu plūsmu izmaiņām un Paredzētās darbības ietekme. Saskaņā ar Ziņojumā ietvertu vērtējumu ostas vārtu sašaurināšana un esošo hidrotehnisko konstrukciju kontūru izmaiņas būtiski ierobežos sanešu iekļuvi priekšostas akvatorijā, kas palēninās priekšostas akvatorijas aizsērēšanu, tajā skaitā vētru laikā, un būtiski mazinās pašreiz vētru laikā veidojošos straumju un viļņu intensitāti. Tādējādi, balstoties uz pieejamās literatūras analīzi un apsvērumiem par Paredzētās darbības ietvaros plānotajām izmaiņām, Ziņojumā secināts, ka Salacgrīvas ostas ietekme uz hidrodinamiskajiem procesiem Rīgas jūras līcī, ostai piegulošajā teritorijā ir maza un lokāla. Būtiskas ietekmes ar Paredzēto darbību netiek prognozētas.

6.3.2.7. Papildinot Ziņojumā ietvertos secinājumus vai citviet labojot un precizējot vērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi, Biroja pieaicinātais nozares eksperts savā atzinumā ir konstatējis sekojošo:

6.3.2.7.1. Novērtēts, ka ostas molu konfigurācijas radīto sanešu apmaiņas traucējumu dēļ Salacgrīvas ostas akvatorijā vidēji gadā nogulsņējās aptuveni 30 tūkst. m³ apjomā. Biroja pieaicinātais nozares eksperts norāda, ka lielāko pienesumu nodrošina uz Z vērsta sanešu migrācija (uz Z no ostas radītā deficīta apjoms sasniedz 15 - 25 tūkst. m³ gadā, savukārt uz D no ostas ikgadēji iztrūkst 5 - 15 tūkst. m³ smilšu). Salīdzinājumā ar apjomu, kas raksturīgs citām Latvijas ostām, šis apjoms netiek vērtēts kā nozīmīgs, tomēr jāņem vērā konkrētie lokālie apstākļi un ietekmes nozīmīgums konkrētajā Darbības vietā. Eksperts norāda, ka traucējumu procentuālā daļa kopējā sistēmas kapacitātē Salacgrīvas ostas gadījumā tomēr ir nozīmīga, jo tie veido 20 - 90% no kopējās sistēmas kapacitātes. Tas nozīmē, ka Salacgrīvas osta gandrīz pilnībā pārtrauc sanešu migrāciju virzienā uz Z, kur krasta reljefs bija veidojies un pielāgojies atbilstoši esošajai sistēmas kapacitātei. Eksperts norāda, ka visā Salacgrīvas iecirknī krasta procesi ir samērā vāji izteikti, pludmales ir šauras, priekškāpas nav vai tā ir ļoti vāji attīstīta u.c. Visi minētie krasta nogāzi raksturojošie elementi ir atkarīgi no zemūdens nogāzē notiekošās garkrasta sanešu migrācijas. Jau veicot esošās Salacgrīvas ostas izbūvi, gandrīz pilnībā ir pārtraukta sanešu pieplūde iecirknim uz Z no ostas, kā rezultātā sākās (un joprojām turpinās) krasta atkāpšanās, jo dabiskā, vāji veidotā krasta nogāze bija ļoti jutīga pret sanešu pieplūdes mazināšanos arī šādā – šķietami nelielā apjomā.

6.3.2.7.2. Būtisks ir kopējais teorētiskais sanešu migrācijas apjoms neatkarīgi no plūsmas virziena. Situācijā, kad pretējos virzienos vērsta komponentes ir līdzīgas, tās viena otru nedzēš, bet liecina par to, ka jebkādu traucējumu ietekme salīdzināmā apjomā būs vērojama abās ostas pusēs.

6.3.2.7.3. Vērtējums, ka Paredzētās darbības gaitā izbūvējamais jaunais D mols būs īsāks un atradīsies rekonstruētā Z mola ēnā, nav precīzs, jo Salacgrīvas ostas situācijā uz Z un D vērsto garkrasta sanešu migrācijas komponentu apjoms ir ļoti tuvs un kuģu ceļa ass nav perpendikulāra krasta līnijai, bet tās azimuts ir ~250°. Tādēļ gan pārbūvētā Z mola, gan jaunizbūvējamā D mola loma turpmākajos sanešu migrācijas parametru traucējumos būs līdzīga.

- 6.3.2.7.4. Saistībā ar iespēju mazināt garkrasta sanešu atšķirības Z un D virzienā, kavējot tos gandrīz vienādi, nozares eksperts daļēji piekrīt Ziņojumā ietvertajam vērtējumam. Tomēr, ņemot vērā to, ka nav droši zināms, cik liela daļa no attiecīgi katrā virzienā migrējošajiem sanešiem uzkrājas ostas akvatorijā un kuģu ceļā ar esošo molu konfigurāciju, pieņemts, ka pēc pārbūves darbu veikšanas, kad ostas vārtu platums būs mazāks un Z mola galva atradīsies lielākā dziļumā, ostas akvatorijā iekļūs procentuāli mazāka daļa no uz Z migrējošajiem sanešiem. Sagaidāms, ka pēc pārbūves darbu veikšanas sanešu uzkrāšanās (piesērēšana) koncentrēsies ostas vārtu tuvumā sanešu uztvērējkabatā un kuģu ceļā.
- 6.3.2.7.5. Pēc plānotās Salacgrīvas ostas attīstības ieceru īstenošanas ostas ārējās hidrotehniskās būves (galvenokārt kuģu ceļš) aizzinēs par 10 % vairāk uz Z migrējošo sanešu kā līdz šim un no kuģu ceļa un sanešu uztvērējkabatas izsmeltās smiltis netiks ievadītas atpakaļ krasta sistēmā. Pamatojoties uz Latvijas Universitātes Jūras krastu laboratorijas rīcībā esošajiem datiem par vēsturiskajām krasta nogāzes izmaiņām Salacgrīvas apkārtnē, eksperts secina, ka krasta nogāzes virsūdens daļas erozijas risks nebūtiski palielināsies. Tas nozīmē, ka 2060.gada erozijas riska zonas platums pieaugs par 1-5m, bet ostas ietekmētā krasta posma garums turpinās lēnām pieaugt. Robeža, pie kuras ostas traucējuma ietekme vairs neizpaudīsies un krasta sistēma atgriezīsies līdzsvarā, šobrīd atrodas aptuveni 1,5 - 1,8km uz Z no Ziemeļu mola. Eksperta vērtējumā sagaidāms, ka ilgākā laika periodā (20 - 50 gadi) ostas pastiprinātās erozijas zonas robeža sasniegs 2,0 - 2,2km garumu, tomēr šādā attālumā no ostas sagaidāmais erozijas riska zonas platuma pieaugums nepārsniegs 1 m.
- 6.3.2.7.6. Ņemot vērā mēreno uz Z vērsto sanešu migrācijas pārsvaru un esošo ostas molu konfigurāciju, kas nelielā apjomā pieļāva sanešu pārvietošanos virzienā uz D garām ostas vārtiem esošās ostas ekspluatācijas laikā, uz D no D mola ir izveidojusies samērā plaša akumulācijas zona (akumulāciju veicinošā ietekme sniedzas aptuveni 1,0 - 1,2km uz D no ostas). Īstenojot Paredzēto darbību šajā krasta iecirknī joprojām saglabāsies pozitīva sanešu bilance, tomēr akumulācijas intensitāte mazināsies. Ņemot vērā nelielo, tomēr vērā ņemamo smalkgraudaino sanešu krājumu zemūdens nogāzes seklūdens daļā (pretstatā Z pusei, kurā ir izteikts to deficīts), erozijas riska pieaugums pārskatāmā nākotnē palielināsies ļoti nebūtiski.
- 6.3.2.7.7. Kopējais Salacgrīvas ostai Z virzienā pārnests sanešu apjoms ostā pēc Paredzētās darbības īstenošanas var palielināties uz ļoti smalku smilšu rēķina (<0,1 mm), kas intensīvas viļņošanās apstākļos var saglabāties svērtā stāvoklī pietiekami ilgi, lai pārvietotos pāri kuģu ceļam. Tomēr, ņemot vērā paredzēto kuģu ceļa padziļināšanu līdz 7,5 m atzīmei (par 1-1,2 m lielāks dziļums kā līdz šim), šo šķērslī pārvarējušo sanešu apjoms būs niecīgs. Eksperts vērs uzmanību uz to, ka precīzākai sagaidāmās sanešu bilances izmaiņu noteikšanai Paredzētās darbības ietekmē būtu vajadzīga procesu matemātiskā modelēšana plānotajai situācijai. Tomēr eksperts, izmantojot pieredzi, kas gūta par līdzšinējo ostas ietekmi, vērtē, ka molu konfigurācijas un ostas vārtu parametru izmaiņas būtiski mazinās ostas piesērēšanas tempu un nebūtiski uzlabos sanešu migrācijas iespējas garām ostas vārtiem. Tomēr ņemot vērā kuģu ceļa padziļināšanas negatīvo ietekmi uz sanešu garkrasta apmaiņu, tā būs būtiskāka un pilnībā dzēsīs iepriekšminēto labvēlīgo efektu, kas veidosies Paredzētās darbības ietekmē.
- 6.3.2.7.8. Garkrasta sanešu kustība nodrošina ostas piesērēšanu, tāpēc tās apjoms nevar būt mazāks par piesērēšanas apjomu. Ostas akvatorijas un kuģu ceļa

piesērēšanas intensitāte ir atkarīga no krasta zonas sanešu garkrasta migrācijas intensitātes un ostas ārējo hidrotehnisko būvju ietekmes uz šo sanešu migrācijas iespējām. Eksperts novērtējis, ka sanešu migrācijas parametrus Salacgrīvas ostas attīstības ieceres neietekmēs. Rīgas jūras līča A piekrastes apstākļos sanešu garkrasta migrācija vētru laikā notiek dziļumos, kas var pārsniegt 8 metrus. Smalkgraudaino sanešu (0,1 - 0,2 mm smilšu frakciju) pārvietošanās dibensanešu un uzduļķotā veidā 3 metru dziļumā, kurā iesniedzas ostas ārējās hidrotehniskās būves jeb moli, notiek pat mēreni stipras viļņošanās apstākļos. Tas nozīmē, ka kuģu ceļa piesērēšana turpināsies ar līdzšinējo salīdzināmā apjomā. Ir sagaidāma ostas akvatorijas piesērēšanas tempa samazināšanās, tomēr kopējais sanešu apjoms un attiecīgi arī apsaimniekošanas darbu apjoms būtiski nemainīsies.

6.3.2.7.9. Kopš 2001. gada Salacgrīvas ostas uzturēšanas darbos izņemtā grunts (galvenokārt dažādgraudaina smilts) tiek novietota tāljūras izgāztuvē uz R no ostas aptuveni 12-13 m dziļumā. Ja ostas padziļināšanas darbos un vēlākajā ostas uzturēšanas laikā izņemtie smilšainie jūras nogulumu tiks izvietoti tikai pamatkrastā (teritoriju uzbēršanai) un tāljūras izgāztuvē, ostas radītie sanešu deficīta apstākļi saglabāsies un pakāpeniski pastiprināsies, jo virzienā uz Z no ostas praktiski nav iespējama kompensējošā dibenerozija (krasta nogāzes seklūdēns daļā praktiski nav viegli erodējamu smalkgraudainu nogulumu). To nosaka tāljūras izgāztuves lielais dziļums. Smilšaino (krasta sistēmā būtisko) sanešu atgriešanās un iesaistīšanās krasta procesos Rīgas līča apstākļos teorētiski ir iespējama no dziļuma, kas mazāks par 8 m, bet visveiksmīgāk notiek no 1-3 m dziļuma.

6.3.2.8. Balstoties uz veikto novērtējumu, kā arī tā papildināšanu un precizēšanu, eksperts kopumā nav nonācis pie būtiski atšķirīgiem secinājumiem, kā Ziņojumā ietvertais gala secinājums konkrētā ietekmes aspekta kontekstā – Paredzētās darbības un citu saistīto Salacgrīvas ostas attīstības kārtu ietekme (salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju) nav sagaidāma nozīmīga un kompleksa, tomēr tā izsauks izmaiņas un būtu pamatoti paredzēt arī ietekmes mazināšanas pasākumus. Ņemot vērā to, ka esošās ostas radītie krasta stabilitātes traucējumi ir pastiprinājuši eroziju uz Z no ostas, bet plānotie pasākumi, lai arī ļoti nebūtiski, tomēr šo erozijas problēmu pastiprinās, par vēlāmāko ietekmi mazinošo pasākumu eksperts uzskata epizodisku traucētās sanešu migrācijas protezēšanu, - no ostas akvatorijas, kuģu ceļa un sanešu uztveršanas kabatas izņemto smilšu pārvietošanu uz krasta nogāzes aktīvo daļu iecirknī no 0,2 līdz 0,8 km uz Z no Z mola. Eksperts novērtējis, ka ieteicamais piebarošanas apjoms būtu 3-7 tūkst. m³ gadā. Eksperta ieskatā šādu piebarošanu iespējams veikt arī epizodiski – tikai reizi piecos, desmit gados vai pēc katastrofālām vētrām (atbilstoši palielinot apjomu). Smilšu uzbēršanu ieteikts veikt visā pludmales platumā (no 0,5 m dziļuma līdz 1,0 m augstumam – pludmales augšējai daļai). Papildus izvirzīti šādi nosacījumi: smilšu uzbēršana pludmalē pieļaujama tikai rudens-ziemas periodā, iepriekš izvērtējot iespējamus riskus saistībā ar dzīvās dabas komponentu apdraudējumu; smilšu izvietošanu pludmalē ir iespējams veikt izmantojot zemessūcēju un smago būvtehniku; veicot smilšu piebēršanu pludmalē ir vēlams tā saukto „zaļo” krasta smiltāju stabilizācijas pasākumu pielietošana – kāpu graudzāļu stādījumu ierīkošana jaunuzbērtajās smiltīs un atpūtnieku plūsmas regulēšana/organizēšana tā, lai smilšu izstaigāšanas rezultātā neattīstītos eolie procesi (vēja erozija). Kā mazāk efektīva alternatīva eksperta ieskatā būtu pieņemama smilts izvietošana seklūdēns zonā (2,0-4,0 m dziļumā), tomēr šādā gadījumā piebarojuma apjoms būtu jāpalielina līdz 5-10 tūkst. m³ gadā. Tāpat secināts, ka, lai nodrošinātu situācijas kontroli un novērtētu kompensējošo pasākumu efektivitāti, nepieciešams veikt krasta izmaiņu monitoringu, nosakot pludmali veidojošo sanešu apjomu reizi 3-5 gados.

6.3.2.9. Vērtējot iespējamo ietekmi uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, biroja pieaicinātais eksperts ir secinājis, ka Salacgrīvā centralizētajā ūdensapgādē galvenokārt tiek izmantoti pazemes ūdeņi no vidusdevona Pērnavas svītas smilšakmeņiem vairāk kā 180 m dziļumā. Tos pārsedz izolējošie Narvas svītas dolomītmerģeļi, kas padara šo ūdenshorizontu par ļoti labi dabiski aizsargātu. Pateicoties teritorijas ģeomorfoloģiskajām īpatnībām, piesārņojuma nonākšana pazemes spiedienūdens kompleksos ir apgrūtināta. Šādu labvēlīgu situāciju nodrošina teritorijai raksturīgais augstais spiedienūdeņu hidrostatiskais līmenis. Zemkvartāra virsmā esošie vidusdevona Burtņieku svītas smilšakmeņi arī satur ūdensapgādē izmantojamus ūdeņus, tomēr ņemot vērā šo spiedienūdeņu augsto hidrostatisko līmeni un samērā labo dabisko aizsargātību, horizonta ūdeņu piesārņošana ostas pārbūves un darbības rezultātā ir galēji mazvarbūtīga.

6.3.2.10. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka veiktā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros (sagatavojot Ziņojumu) un Birojam papildus pieaicinot nozares ekspertu ir izdevies nodrošināt pietiekošu informācijas apjomu un tās analīzi, lai izdarītu secinājumus par sagaidāmo Paredzētās darbības un ar to saistīto citu Salacgrīvas ostas attīstības kārtu realizācijas ietekmi, tās skartajām teritorijām un prognozējamām izmaiņām, salīdzinājumā ar pašreizējo ietekmi, ko jau radījusi Salacgrīvas ostas un tās hidrotehnisko būvju izbūve. Novērtējums liecina, ka galvenokārt jau pašreizējā ostas darbība ir bijis priekšnoteikums būtiskākajām piekrastes dabisko dinamikas procesu izmaiņām un tās ietekmē uz Z no Z mola ir izveidojusies pastiprinātas krasta erozijas josla. Lai arī nav sagaidāms, ka Salacgrīvas ostas attīstības ietekmē šī ietekme pastiprināsies būtiski, tomēr var būt sagaidāms ietekmes pieaugums (šobrīd līdz ~ 1,5 - 1,8km uz Z no Z mola, kas var sasniegt 2,0 - 2,2km garumu). Tai pat laikā nav konstatējams, ka Salacgrīvas ostā un tās tuvumā šobrīd tiktu veikti kādi pasākumi ietekmes uzraudzībai, mazināšanai vai kompensēšanai. Ņemot vērā to, ka ir paredzēta Salacgrīvas ostas attīstība, tajā skaitā vērienīgi plāni palielināt ostas sauszemes teritorijas, Biroja ieskatā tas būtu atzīstams gan par samērīgu, gan par lietderīgu, ja atbilstoši vides aizsardzības principiem un jo īpaši novēršanas principam, tiktu noteikts, ka Ierosinātajai, ja nepieciešams arī sadarbībā ar vietējo pašvaldību, ir jāuzņemas atbildība par ostas radītās ietekmes uzraudzību un mēreniem pasākumiem, kas veicami, lai šo ietekmi kompensētu. Šajā kontekstā Birojs ņem vērā, ka padziļināšanas darbu veikšanas laikā iegūtā smilts ir vērtīgs materiāls arī ostas jauno sauszemes teritoriju veidošanai un jau šobrīd ir novērtēts, ka ar ostas akvatorijā izņemamo apjomu nebūs pietiekami un būs jārisina jautājums par papildus materiālu izmantošanu un derīgo resursu pievešanu no ieguves vietām. Tai pat laikā, salīdzinājumā ar kopumā izsmelamo grunts apjomu Salacgrīvas ostas akvatorijā (un arī apjomu, kas uzbēršanas darbiem jebkurā gadījumā būtu nepieciešami papildus), eksperta rekomendētais apjoms, kāds būtu nepieciešams erozijas krasta zonas piebarošanai ar periodiskumu ik pa 5-10 gadiem, ir nebūtisks un var būt uzskatāms par samērīgu ieguldījumu, tajā skaitā veicamo darbu un nepieciešamo resursu ziņā. Uz salīdzināmu risinājumu kā atbilstīgu Salacgrīvas ostas attīstības ieceru radītās ietekmes mazināšanai savās atsauksmēs ir norādījusi arī DAP. **Līdz ar to, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju un novērtējumu un ņemot vērā literatūras analīzi, nozares eksperta atzinumu un institūciju viedokli par veikto ietekmes uz vidi novērtējumu, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Lai mazinātu antropogēni radīto krasta erozijas risku iecirknī uz Z no ostas, sadarbībā ar nozares ekspertu vai ekspertiem un saskaņojot ar DAP, ir jāizstrādā un jārealizē pasākumu plānu, kas ietvertu ar projekta realizācijas kārtām iespējami līdzsvarotus un salāgotus pasākumus ostas akvatorijā vai kuģošanas kanālā izņemto smilšaino nogulumu izvietošanai (rudens-ziemas periodā) krasta**

zonas aktīvajā daļā iecirknī no 0,2 līdz 0,8 km uz Z no Z mola visā pludmales platumā (no 0,5 m dziļuma līdz 1,0 m augstumam – pludmales augšējai daļai) vidēji 3-7 tūkst. m³ apjomā gadā vai periodiski - reizi piecos, desmit gados vai pēc vētrām, kas radijušas būtiskas sekas, atbilstoši palielinot smilšaino nogulumu izvietojuma apjomu. Kā alternatīvs risinājums var tikt izskatīta smilts izvietojuma seklūdens zonā (2,0-4,0 m dziļumā), šādā gadījumā nogulumu izvietojuma apjomu palielinot līdz 5-10 tūkst. m³ gadā. Precīzas vietas un risinājumi, tajā skaitā pasākumu realizācijas nosacījumi nosakāmi pasākumu plānā, kas laika griezumā salāgojami ar Paredzētās darbības gaitu.

- b) Lai nodrošinātu situācijas kontroli un novērtētu kompensējošo pasākumu efektivitāti, nepieciešams veikt krasta izmaiņu monitoringu, nosakot pludmali veidojošo sanešu apjomu reizi 3-5 gados. Novērtējuma rezultāti iesniedzami Valsts vides dienestā un Birojā, lai tiem atbilstoši lemtu par papildus nosacījumu vai jau izvirzīto nosacījumu pārskatīšanas nepieciešamību.

6.3.3. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību un dabas vērtībām, tajā skaitā īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugām un biotopiem, zivju resursiem un rekreācijas teritorijām.

6.3.3.1. Īstenojot Paredzēto darbību, tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis gan sauszemes, gan akvatorijas daļā. Šādas izmaiņas var radīt ietekmi gan uz piekrastes (sauszemes un jūras) biotopiem, gan zivju resursiem, ainavu un rekreācijas teritorijām, kas ietilpst Birosfēras rezervātā. Tāpat Darbības vietas ostas un jūras akvatorijas teritorijas un tām pieguļošās jūras un saldūdens (Salacas upe) teritorijas ir nozīmīgas no zivju resursu viedokļa, tādēļ Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz zivju resursiem ir būtisks aspekts šajā ietekmes uz vidi novērtējumā.

6.3.3.2. Dabas vērtības Darbības vietas un tai pieguļošajā teritorijā dažādos laikos novērtējuši gan sugu un biotopu aizsardzības jomas, gan zivsaimniecības jomas eksperti.

6.3.3.3. Saistībā ar ūdens teritorijām un iespējamo ietekmi uz zivju resursiem konstatējams sekojošais:

6.3.3.3.1. Prognozēts, ka jūrā tiks deponēts cietais morēnas materiāls, kas nav izmantojams būvniecībā. Jūras izgāztuve (atbērtne) atrodas ~ 5 km uz R no Salacgrīvas ostas vārtiem. Novērtēts, ka jūras atbērtnē nav piedibena augāja un minētajā teritorijā nenotiek zivju nārsts. Jūras atbērtnē dominē jūras zivis, bet periodiski var būt sastopamas arī saldūdens zivis, galvenokārt asari, un ceļotājzivis.

6.3.3.3.2. Salacgrīvas ostas akvatorijai ir liela nozīme kā zivju migrācijas ceļam. Aprīlī un maijā caur to uz Rīgas jūras līci migrē lašu un taimiņu smolti, bet no septembra līdz novembrim (ieskaitot) pieaugušie laši un taimiņi migrē uz nārsta vietām saldūdeņos. No septembra līdz februārim (ieskaitot) uz nārsta vietām upes augštecē masveidā migrē nēģi, bet no aprīļa līdz jūnijai pēdējai dekādei dažādas saldūdens zivis migrē starp barošanās un nārsta vietām.

6.3.3.3.3. Salacas upes grīvas tuvumā, bet ne Paredzētās darbības tiešā ietekmes zonā, atrodas Rīgas jūras līča A daļā nozīmīgākās reņģu atražošanas vietas, kurās no maija līdz jūnijai baigām notiek reņģu nārsts un kāpuru attīstība. Darbības vietā un tai pieguļošajā ostas un jūras akvatorijā periodiski nozīmīgā daudzumā var būt sastopamas dažādas saldūdens (asari, raudas, plauži, pliči, zandarti, ķīši u.c.), jūras (plekstes, reņģes, lucīši u.c.) un ceļotājzivju (laši, taimiņi, vimbas,

nēģi, salakas, zuši) sugas, tādēļ precīzs zivju faunas sastāvs paredzēto akvatorijas padziļināšanas darbu laikā ir grūti prognozējams.

- 6.3.3.3.4. Virzienā no jūras uz Salacas upi ostas akvatorijā pieaug saldūdens zivju īpatsvars (līdakas, baltie sapali, nēģu kāpuri u.c.). Padziļināšanas darbu vietā jebkurā laikā var būt sastopamas vismaz 20 zivsaimnieciski nozīmīgas sugas.
 - 6.3.3.3.5. Aizbēršanai paredzētā akvatorijas daļa, kura atrodas pie Salacgrīvas ostas esošā D mola un kurā paredzēts izveidot kravu laukumu ar piestātņi Nr.9, īstenojot Paredzētās darbības 5b kārtu, ir sekla (0,4 – 0,5 m) un mazūdens periodā paliek bez ūdens, tās aizaugums ir minimāls, tādēļ šī akvatorijas daļa nav piemērota kā zivju barošanās, nārsta vai ziemošanas vieta un tajā praktiski nav ihtiofaunas. Novērtēts, ka šīs teritorijas uzbēršana Paredzētās darbības gaitā neradīs vērā ņemamu nelabvēlīgu ietekmi uz Salacas upes un Rīgas jūras līča ihtiofaunu vai citām dabas vērtībām.
- 6.3.3.4. Salacgrīvas ostas attīstības ieceru, tajā skaitā iepriekš jau realizēto ostas akvatorijas tīrīšanas un padziļināšanas darbu, kā arī jaunu kravu laukumu veidošanas ietekmi uz zivju resursiem ir vērtējis Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR” (turpmāk ZI „BIOR”) (Ziņojuma V pielikuma 1.daļa). Secināts, ka Rīgas jūras līcī ieteikto upju, arī Salacas, grīvās un tām pieguļošajos piekrastes rajonos stabilu zivju faunas veidošanos kavē vairāki faktori, no kuriem nozīmīgākie ir plašās zivju migrācijas iespējas un lielas hidroķīmisko un hidroloģisko parametru svārstības. Tādēļ periodiski Salacas grīvā un tai pieguļošajā Rīgas jūras līča daļā var būt sastopamas gan saldūdens, gan jūras, gan ceļotājzivju sugas. Ir identificēti šādi nozīmīgākie zivsaimniecisko resursu zaudējumu iespējami riski:
- 6.3.3.4.1. Padziļināšanas un aizbēršanas darbu rezultātā tiks pārveidotas zivju un citu ūdens organismu dzīvotnes, turklāt teritorijās, kurās tiks izveidoti jaunie kravu laukumi, dzīvotnes neatjaunosies. Tas samazina attiecīgās teritorijas potenciālo zivsaimniecisko produktivitāti un piemērotību reņģu nārstam. Iespējama arī netieša ietekme, kas saistīta ar uzduļķojuma veidošanos un sedimentu plūsmu Rīgas jūras līča piekrastē.
 - 6.3.3.4.2. Iespējama zivju, tajā skaitā zivju ikru, kāpuru un mazuļu, bojāeja un zivju barības organismu bojāeja, - gan izņemot tos no vides kopā ar izsmeļamo grunti un ūdeni, gan apberot ar izņemamo grunti, gan plānoto darbu radītā uzduļķojuma vai cita veida piesārņojuma iedarbības rezultātā.
 - 6.3.3.4.3. Iespējama zivju dabiskās atražošanās samazināšanās, kas galvenokārt saistīta ar reņģu nārsta, ikru un kāpuru attīstības traucēšanu un iespējamo nārsta vietu pārveidošanu (nākotnē samazina zivsaimnieciski izmantojamo zivju daudzumu).
 - 6.3.3.4.4. Nav izslēgta arī dabiskās anadromo ceļotājzivju migrācijas uz nārsta vietām apgrūtināšana. Tāpat ir iespējamas saldūdens plūsmas izmaiņas, kas var ietekmēt anadromo ceļotājzivju orientēšanās spēju to nārsta migrācijas laikā.
- 6.3.3.5. Ņemot vērā to, ka Paredzēto darbību plānots īstenot pa etapiem vairāku gadu garumā, precīzu zivsaimniecisko ekspertīzi katrai konkrētai vietai un atbilstoši plānoto darbu apjomam un risinājumiem rekomendēts sagatavot par katru no Salacgrīvas ostas attīstības kārtām atsevišķi. Vienlaikus ZI „BIOR” ir sagatavojuši arī vispārējās rekomendācijas, kas attiecināmas uz Paredzēto darbību kā kopumu, lai iespējamās negatīvās ietekmes uz zivsaimniecības resursiem mazinātu - nepieciešamo darbību veikšanai izmantot tehniku, kas darbojoties rada iespējami mazu uzduļķojumu (piemēram, gruntssūcēju, kas izņemamo grunti irdina ar frēzes palīdzību, atšķirībā no vienkausa un daudzkausa zemessmēlēja vai gruntssūcēja, kas izņemamo grunti irdina ar ūdens strūklu palīdzību);

izvairīties no Paredzētās darbības gaitā nepieciešamo padziļināšanas darbu un ar būtiska uzduļķojuma vai trokšņa emisiju saistītu darbu veikšanu galvenajā anadromo ceļotājzivju nārsta migrācijas maksimuma laikā no 1.oktobra līdz 15.novembrim, kā arī periodā no 1.aprīļa līdz 15.maijam, kad notiek taimiņu un lašu smoltu migrācija uz jūru un atkārtots vimbu un upes nēģu nārsta maksimums; atsevišķus rekonstrukcijas darbu etapus veikt iespējami īsā laikā periodā un starp atsevišķu etapu īstenošanas laiku atstāt iespējami garāku miera periodu, kurā nenotiek nekādi rekonstrukcijas darbi. Kopumā ZI „BIOR” novērtējusi, ka Paredzētā darbība no zivju resursu aizsardzības viedokļa ir pieļaujama, ja tiek īstenotas izvirzītās rekomendācijas. Secināts, ka pie nosacījuma, ja darbu plānošana un īstenošana tiks veikta atbilstoši ZI „BIOR” norādītajiem ieteikumiem zaudējumu samazināšanai un par katru atsevišķu darbu kārtu tiks veikta zivsaimnieciskā ekspertīze, nosakot prasības ietekmes samazināšanai, - ar Paredzēto darbību zivju resursiem nodarītie zaudējumi, visticamāk, nerasnēs nepieļaujamu līmeni.

6.3.3.6. Tuvākā aizsargājamā jūras teritorijas „*Ainaži - Salacgrīva*” (iekļauta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā „NATURA 2000”) atrodas ~3,5 km uz Z no Darbības vietas. Teritorija izveidota, lai aizsargātu zemūdens rifus un dzīvotnes, kuras atbilst Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamam biotopam Latvijā - akmeņu sēkli jūrā (atbilst B tipam, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai). Savukārt jaunā jūras izgāztuve, kurā varētu tikt deponēts būvniecībai nederīgais ostas akvatorijas padziļināšanas materiāls, atrodas ~5 km uz ZR no Salacgrīvas ostas vārtiem, salīdzinoši tuvu aizsargājamai jūras teritorijai, tomēr ievērojami tālāk, kā iepriekš izmantotās jūras izgāztuves. Atbilstoši Ziņojumam šī jūras izgāztuve jau šobrīd tiek lietota ostas vajadzībām un tās lietojums ir saskaņots. Izgāztuves lietojumam ir noteikts ierobežojums, t.i. – zivju resursu aizsardzības nolūkā nelietot to no 1.maija līdz 30.jūnijam. Tāpat ir noteiktas prasības veikt ihtiobioloģisko un hidrobioloģisko monitoringu, aprēķināt un maksāt kompensācijas par zivju resursiem nodarītajiem zaudējumiem. Balstoties uz novērtējumu par uzduļķojuma rašanās iespējām, nav izslēgts, ka ostas padziļināšanas darbu laikā izņemot glacigēnos morēnas smilšmāla nogulumus un vēlāk tos apglabājot jūras izgāztuvē, veidosies uzduļķojums, kas izplatīsies arī plašākā apgabalā. Pilnībā izslēgt iespēju, ka uzduļķojums skars arī aizsargājamo jūras teritoriju, Biroja ieskatā nevar. Tomēr Ziņojumā netiek identificēts, ka šāds vides aspekts varētu radīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz teritorijas aizsardzības mērķiem. Uz šādu ietekmi nav norādījusi arī DAP, sniedzot atsauksmes par Ziņojumu. Saistībā ar minēto Birojs var pievienoties Ziņojumā norādītajam, ka jūras izgāztuve jau šobrīd tiek lietota un Paredzētā darbība pati par sevi nebūs priekšnoteikums būtiskām izmaiņām tās lietojumā, jo akvatorijas padziļināšanas/dziļuma uzturēšanas darbi notiek jau šobrīd un tādas paredz arī iepriekšējās (vēl nerealizētās) Salacgrīvas ostas attīstības kārtas. Ar ārējo normatīvo aktu (Noteikumi Nr.475) ir jau noteikts, ka atbilstoši VVD saskaņotai programmai ir jānodrošina monitoringa veikšana grunts novietnē jūrā. Tomēr Biroja ieskatā būtu pamatoti noteikt, ka konkrētajā gadījumā sadarbībā ar DAP un VVD ir jāizvērtē, vai monitoringa programmā ar Paredzēto darbību nav ietveramas papildus prasības un nosacījumi.

6.3.3.7. Saistībā ar sauszemes teritorijām un iespējamo ietekmi uz piekrastes biotopiem konstatējams sekojošais:

6.3.3.7.1. Ir veikta Salacgrīvas ostas D daļas un tai piegulošās teritorijas padziļināta izvērtēšana no sugu un biotopu viedokļa, pieaicinot sertificētu sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu (Ziņojuma V pielikuma 2.daļa).

6.3.3.7.2. Apsekotajā teritorijā īpaši aizsargājamas augu sugas nav konstatētas. Vienlaikus pieaicinātais eksperts ir konstatējis, ka uz D no esošā D mola, sauszemes teritorijā, kuru skars aktivitātes, kas plānotas Salacgrīvas ostas attīstības 4. un 5b kārtā (jaunā mola un jaunu kravu laukumu izbūve), konstatēti

tādi Latvijas un Eiropas Savienības aizsargājami biotopi kā *6.11.; 1640 smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju* un *2120 priekškāpas*. Minētie biotopi ietilpst Salacgrīvas ostas teritorijā, bet atrodas zonā, kas šobrīd ostas darbībā netiek intensīvi izmantota (atrodas pludmales un kāpu joslā starp agrākajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvēm un jūru). Sagaidāms, ka Paredzētās darbības rezultātā šīs biotopu platības tiks zaudētas, jo leļpus tām ir plānots izbūvēt jauno D molu, bet teritorijas starp pašreizējo un plānoto D molu attīstīt kā ostas kravu laukumus.

- 6.3.3.7.3. Konstatēts, ka piekrastes biotopu *6.11.; 1640 smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju* un *2120 priekškāpas* aizņemtās platības turpinās arī uz D no minētās teritorijas, bet uz DA no plānotā jaunā D mola, ir arī tādi Latvijas un Eiropas Savienības aizsargājami biotopi kā *1.8.; 2180 mežainas piejūras kāpas* un Eiropas Savienības prioritāri aizsargājams biotops *6.6.; 2130* ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas*. Šajās teritorijās nav plānots veikt Paredzēto darbību.
- 6.3.3.7.4. Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts novērtējis, ka apsekotā Salacgrīvas ostas D zonas daļa un tai pieguļošā teritorija, kur konstatēti īpaši aizsargājami biotopi, jau ilglaicīgi bijusi pakļauta cilvēku darbībai, kas saistīta gan ar ostas infrastruktūru, gan ar bijušo attīrīšanas iekārtu izbūvi un ekspluatāciju, gan ar pilsētas pludmales ierīkošanu. Tādēļ konstatēto biotopu kvalitāte novērtēta kā zema, - cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā biotopos izmainījusies dabiskā struktūra un tajos dominē neraksturīgas augu sugas. Saskaņā ar eksperta vērtējumu, Paredzētā darbība neradīs būtisku negatīvu kaitējumu dabas videi bioloģiskās daudzveidības ziņā. Tomēr, lai mazinātu ietekmi uz ostai pieguļošajām teritorijām, eksperts rekomendē plānotos darbus saistībā ar Paredzēto darbību pēc iespējas veikt no ostas vai attīrīšanas iekārtu puses, lai izvairītos no meža un pelēko kāpu šķērsošanas.
- 6.3.3.7.5. Papildus Ziņojumā ir vispārēji izsvērtā pieejamā informācija arī par dabas vērtībām Salacgrīvas ostas Z daļā, vietā, kas jau šobrīd daļēji tiek izmantota ostas operāciju veikšanai un kur plānota jauno kravas laukumu izbūve attīstības 6.kārtā. Secināts, ka šajā piekrastes zonā jau šobrīd tiek izvietotas kravas un tā uzlūkojama kā bezperspektīva no bioloģiskās daudzveidības aizsardzības viedokļa. Secināts, ka šai norises vietai blakus esošajā pludmales sauszemes daļā ir konstatējami aizsargājami piekrastes biotopi - *2120 priekškāpas* un *2110 embrionālās kāpas*, tomēr Ziņojumā netiek secināts, ka ostas attīstība tos varētu ietekmēt citādi kā pašreizējā ostas darbība vai ka to zaudējumus būtu būtiski.
- 6.3.3.8. Ziņojumā ir ietverts Izstrādātājas vērtējums par sagaidāmo ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, tostarp Birosfēras rezervāta un piekrastes aizsargjoslas kontekstā. Vērtēta attiecīgo biotopu izplatība un sastopamība valsts līmenī, to stāvoklis valstī kopumā un plānotās darbības vietā, vērtētas Paredzētās darbības realizācijas rezultātā zaudējamās biotopa platības un šādas ietekmes nozīmīgums konkrēto apstākļu griezumā. Secināts, ka ar Paredzēto darbību netiks tieši skarti, zaudēti vai būtiskai ietekmei pakļauti prioritāri aizsargājami piekrastes biotopi, savukārt konkrētajām platībām, kas jau atrodas Salacgrīvas ostas robežās un kuru kvalitāte ir zema, nav būtiskas lomas piekrastes bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un biotopu labvēlīga aizsardzības statusa veicināšanā. Zaudējumi galvenokārt novērtēti kā nebūtiski.
- 6.3.3.9. Novērtējis Ziņojumu, tostarp kopskatā ar Ziņojuma V pielikuma 2.daļā iekļauto sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumu un dabas datu pārvaldības sistēmā „OZOLS” pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamiem biotopiem plānotās darbības vietā, Birojs konstatē, ka, nosakot precīzas skartās biotopu platības (Ziņojuma 14.tabula;

1.pielikums), Ziņojuma autori ir nonākuši pie atšķirīgiem secinājumiem par konkrēto biotopu izplatības zonām Salacgrīvas ostas D daļā, kā pieaicinātā eksperta atzinumā definētās. Proti, Ziņojumā secināts, ka teritorijā starp agrāko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvēm un jūru (pludmales un kāpu zonā) ir ne tikai piekrastes biotopu *6.11.; 1640 smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju* un *2120 priekškāpas* joslas, bet konstatējamās arī biotopu *1.8.; 2180 mežainas piejūras kāpas 6.6.; 2130* ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* platības. Turklāt Ziņojuma 14.tabulā kļūdaini norādīts, ka biotops *smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju* ir Eiropas Savienības prioritāri aizsargājams biotops (prioritārās aizsardzības statuss ir biotopam *ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas*). Nerodot pamatojumu atšķirīgiem secinājumiem par teritorijas bioloģisko novērtējumu, Birojs priekšroku dod sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumā un dabas datu pārvaldības sistēmā „*OZOLS*” iekļautajam biotopu novērtējumam, kas turklāt ir arī savstarpēji salīdzināmi un nenonāk viens otram pretrunā. Izmantojot datu pārvaldības sistēmā „*OZOLS*” ietvertos novērtējuma rīkus, šī Biroja atzinuma sagatavošanas ietvaros veikts arī pārrēķins par iespējami skartajām biotopu platībām (jo Ziņojumā veiktais zaudējamo īpaši aizsargājamo biotopu platību novērtējums atšķiras no sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinuma). Atbilstoši veiktajiem aprēķiniem biotopa *6.11.; 1640 smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju* zaudējamā platība varētu būt ~0,24 ha jeb ~0,34 % no biotopa platības Latvijā (71 ha jeb 0,011 % no valsts kopplatības), savukārt biotopa *2120 priekškāpas* zaudējamā platība varētu būt ~0,98 ha jeb ~0,18 % no biotopa platības Latvijā (558 ha jeb 0,009 % no valsts kopplatības).

6.3.3.10. Tāpat, - vērtējot dabas datu pārvaldības sistēmā „*OZOLS*” pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamiem biotopiem Salacgrīvas ostas Z daļā, Birojs secina, ka biotopi *2120 priekškāpas* un *2110 embrionālās kāpas* atrodas ~15 m šaurā joslā, pludmales sauszemes daļā uz Z no esošā Salacgrīvas ostas Ziemeļu mola. Ziņojumā vērtēts, ka paredzētā darbība tos neskar un nav pamata domāt, ka ostas attīstība tos varētu ietekmēt citādi nekā pašreizējā ostas darbība tajā pašā teritorijā nelabiekārtotā veidā, tomēr Birojs secina, ka gadījumā, ja tiks realizēta arī Paredzētās darbības 6 kārtā (jo īpaši 6b kārtā), izveidojot un labiekārtojot kravu laukumus, ir sagaidāms, ka minētās biotopu platības tiks pilnībā pārveidotas. Šādā gadījumā biotopa *2120 priekškāpas* zaudētā platība varētu būt ~0,36 ha jeb ~0,065 % no biotopa platības Latvijā (558 ha jeb 0,009 % no valsts kopplatības), bet biotopa *2110 embrionālās kāpas* ~0,25 ha jeb ~0,12 % no biotopa platības Latvijā (207 ha jeb 0,003 ha no valsts kopplatības).

6.3.3.11. Izvērtējot Paredzētās darbības gaitā tieši zaudējamo īpaši aizsargājamo biotopu platību Biroja veiktos aptuvenos/teorētiskos aprēķinus (šie biotopi ir dinamiski un laika gaitā īpaši pēc vētrām mainās), Birojs konstatē, ka, īstenojot Paredzēto darbību Salacgrīvas ostas un tai pieguļošajā teritorijā kopumā tiks zaudēti ~1,99 ha īpaši aizsargājamo biotopu, tajā skaitā ~1,34 ha biotopa *2120 priekškāpas*, kura kopējais aizsardzības stāvoklis saskaņā ar ziņojumu Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzību Latvijā, novērtējumu par 2007. – 2012.gada periodu (http://daba.gov.lv/public/lat/dati1/zinojumi_eiropas_komisijai/) novērtēts kā nelabvēlīgs-slikts, ~0,24 ha biotopa *6.11.; 1640 smilšainas pludmales ar daudzgadīgu augāju*, kura kopējais aizsardzības stāvoklis novērtēts kā nelabvēlīgs-nepietiekams, un ~0,25 ha biotopa *2110 embrionālās kāpas*, kura kopējais aizsardzības stāvoklis novērtēts kā labvēlīgs.

6.3.3.12. Atsauksmes par Ziņojumu, tostarp pārstrādāto un aktualizēto Ziņojuma versiju atbilstoši savai kompetencei dabas aizsardzības jomā ir sniegusi arī DAP. Novērtējot Ziņojumu DAP secina, ka kopumā ir ņemti vērā tās iebildumi saistībā ar ietekmes novērtējumu un ieteikumus vai priekšlikumus izvirzījusi galvenokārt saistībā ar krasta sanesu plūsmas un krasta erozijas ietekmju samazināšanu. Saistībā ar ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un Ziņojumā ietvertajiem secinājumiem DAP iebildumus nav izteikusi, tomēr

vērsusi uzmanību uz nepieciešamību ietekmes kompensēt, ja uz Paredzētās darbības rēķina tiek zaudētas īpaši aizsargājamo biotopu platības. Proti, DAP savās atsauksmēs nenorāda, ka Paredzētajai darbībai būtu būtiska nelabvēlīga ietekme uz Biosfēras rezervātu vai īpaši aizsargājamiem piekrastes biotopiem, tomēr akcentē, ka valsts ir apņēmusies nodrošināt šiem biotopiem labvēlīgu aizsardzības statusu, tādēļ biotopi jāatjauno vai jāuzlabo to stāvoklis citā vietā piekrastē.

6.3.3.13. Ņemot vērā konkrētos apstākļus, plānotās darbības nenoliedzami perspektīvā radīs izmaiņas ainavā, jo ostas būves kļūs redzamākas piekrastē, tai pat laikā ietekme uz rekreācijas resursiem pludmalē prognozējama nebūtiska, jo teritorijas aiz Z mola netiek intensīvi izmantotas rekreācijā, savukārt dienvidu daļā šīs zaudētās platības ir salīdzinoši nelielas.

6.3.3.14. No vienas puses, novērtējis sagaidāmās ietekmes apjomus, kā arī ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku un darbības vietu, Birojs kopumā piekrīt Ziņojuma autoru secinājumiem, jo pilsētas teritorijā ir paredzēts attīstīt esošu ostu, esošās ostai noteiktās sauszemes teritorijas robežās, turklāt salāgojot sabiedrības ekonomiskās un vides aizsardzības intereses, likumdevējs arī ar Aizsargjoslu likumu ir paredzējis, ka jauna antropogēna slodze piekrastes zonā izņēmuma kārtā ostu attīstībai ir pieļaujama. Šādā griezumā, vērtējot, vai sagaidāmo ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem var pielīdzināt tādiem nozīmīgiem postījumiem vai kaitējumam, kas nebūtu pieļaujams, konstatējams, ka biotopu atrašanās vieta no bioloģiskās daudzveidības un labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas viedokļa tiešām nav perspektīva un arī to kvalitāte ir novērtēta kā zema. Uz Z no Z mola jau šobrīd ir pastiprinātas erozijas riska zona un saskaņā ar vidējā termiņa un ilgtermiņa prognozēm krasta atkāpšanās ar tam raksturīgo piekrastes biotopu zaudējumu ir sagaidāma neatkarīgi no Paredzētās darbības realizācijas. Līdz ar to nav konstatējams, ka sagaidāmā negatīvā ietekme būtu tik būtiska, lai Paredzēto darbību nepieļautu. Tomēr no otras puses, ņemot vērā Ziņojumā un citos materiālos identificēto informāciju par Darbības vietā esošiem īpaši aizsargājamiem biotopiem, kas tiks ietekmēti un zaudēti, īstenojot Paredzēto darbību, Birojs pievienojas DAP viedoklim par papildus pasākumu nepieciešamību, lai pēc iespējas mazinātu Paredzētās darbības negatīvo iespaidu. Teritorijas uz D no D mola nav pakļautas tādai erozijas ietekmei un šajās teritorijās ir vairāk izteikta krasta akumulācija. Šajās teritorijās būtu pamatoti veikt iespējamus pasākumus, lai uzlabotu vides stāvokli tiem biotopiem, kurus Paredzētā darbība tieši neskar, kā arī veicinātu biotopu atjaunošanos.

6.3.3.15. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, kā arī konstatētās vērtējuma nepilnības, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētā darbība, tajā skaitā deponējamās grunts noglabāšana jūras atbērtņē, nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt Darbības vietai tuvumā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un aizsargājamās jūras teritorijas un tajās esošās dabas vērtības, to ekoloģiskās funkcijas un aizsardzības mērķus. Sadarbībā ar DAP un VVD ir jāizvērtē, vai monitoringa, kas realizējams grunts novietnei jūrā, programmā ar Paredzēto darbību nav ietveramas papildus prasības un, īstenojot Paredzēto darbību, jānodrošina tādi inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas nepieļauj nelabvēlīgu ietekmju rašanos.
- b) Sadarbībā ar DAP un pie nepieciešamības veicot atkārtotu Darbības vietas apsekošanu ir jānodrošina Darbības vietā esošo īpaši aizsargājamo biotopu veidu, to atrašanās vietas un aizņemto platības precizēšana un precīzs Paredzētās darbības ietekmē zaudējamo īpaši aizsargājamo biotopu platību novērtējums. Pirms konkrētu darbību uzsākšanas Ierosinātājam tāpat ir jāvēršas

DAP, lai sadarbībā ar to noteiktu teritorijas, kurās Ierosinātajai ir pienākums nodrošināt piekrastes biotopu stāvokļa uzlabošanas vai atjaunošanas pasākumus platībās, kas samērojamas ar zaudējamām platībām. Cik iespējams ir veicināma tādu pasākumu paredzēšana un realizācija, kas piekrastes biotopu platību atjaunošanu vai stāvokļa uzlabošanu nodrošinātu Salacgrīvas ostas teritorijas tiešā tuvumā, piemēram, aiz jaunā D mola, kur biotopu atjaunošanās varētu būt iespējama, krastam akumulējoties.

- c) Jānodrošina Paredzētās darbības realizācija tādā veidā, lai mazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz tiem Salacgrīvas ostas un tai pieguļošajā teritorijā esošajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem un to kvalitāti, kas, īstenojot Paredzēto darbību, netiks tieši apbūvēti. Ar Paredzēto darbību plānotos darbus Salacgrīvas ostas D daļā pēc iespējas jāveic no esošās ostas apbūves teritorijas vai attīrīšanas iekārtu puses, lai izvairītos no īpaši aizsargājamo biotopu 6.6.; 2130* *ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas* un 1.8.; 2180 *mežainas piejūras kāpas* šķērsošanas, savukārt ostas Z daļā no esošās ostas apbūves teritorijas vai tā, lai pēc iespējas izvairītos no īpaši aizsargājamo piekrastes biotopu šķērsošanas.
- d) Padziļināšanas darbu veikšanai nepieciešams izmantot tehniku, kas, atbilstoši grunts īpatnībām, pielietojumā saistīta ar mazāku uzduļķojuma veidošanos. Tāpat ir jāparedz risinājumi, kas ierobežo uzduļķojuma izplatīšanos. Piebērumus jāveido plānveidīgi, secīgi veidojot nostiprinātas nogāzes vai pagaidu nostiprinājumus, kas pasargātu jaunizveidotās teritorijas no intensīvas noskalošanas un pēc iespējas mazāk saduļķotu ūdeni būvdarbu veikšanas periodā. Cik iespējams izņemto masu uz uzbēršanas vietu jātransportē pa hermētiskiem cauruļvadiem.
- e) Darbi akvatorijas daļā jāveic ārpus anadromo ceļotājzivju nārsta migrācijas maksimuma, kas ir no 1.oktobra līdz 15.novembrim, un ārpus taimiņu un lašu smoltu migrācijas uz jūru, un atkārtota vimbu un upes nēģu nārsta migrācijas perioda, kas ir no 1.aprīļa līdz 15.maijam.
- f) Jānodrošina zivsaimnieciskās ekspertīzes veikšanu par katru atsevišķu paredzēto Salacgrīvas ostas pārbūves un akvatorijas padziļināšanas darbu kārtu, kurā ietverts Paredzētās darbības potenciālās ietekmes uz zivju resursiem novērtējums, sniegtas rekomendācijas ietekmes samazināšanai un norādījumi zivju resursiem nodarīto zaudējumu aprēķināšanai. Realizējot katru paredzēto kārtu, jāņem vērā konkrētajā zivsaimnieciskajā ekspertīzē iekļautās rekomendācijas par zivju resursiem nodarīto zaudējumu samazināšanu. Tajā skaitā cik iespējams jānodrošina, ka darbi tiek veikti pa posmiem, atsevišķi ostas pārbūves darbu etapi tiek veikti iespējami īsā laika periodā, bet starp tiem saglabāti periodi, kuros akvatorijas padziļināšanas un jaunu sauszemes teritoriju izveides darbi nenotiek.
- g) Jāveic zivju resursiem nodarīto zaudējumu aprēķināšana katrai paredzētajai Salacgrīvas ostas pārbūves un akvatorijas padziļināšanas kārtai atsevišķi, pamatojoties uz attiecīgās kārtas zivsaimniecisko ekspertīzi, atbilstoši ekspertīzē sniegtajiem norādījumiem par zivju resursiem nodarīto zaudējumu aprēķinu un normatīvo aku prasībām.

6.3.4. Ar jauno ostas teritoriju ekspluatāciju saistītās ietekmes.

- 6.3.4.1. Ietekmes, kas saistītas ar jauno ostas teritoriju ekspluatāciju un perspektīvo noslodzi, Ziņojumā aplūkotas tikai vispārēji, pamatojoties uz apsvērumiem, ka jauno sauszemes teritoriju veidošana tiktu realizēta 7-10 gadu periodā vai iespējams arī ilgāk, tādēļ pirms konkrētu kravu operāciju uzsākšanas būs jāveic ietekmju novērtēšana jau konkrētajām darbībām, ņemot vērā aktuālo situāciju darbības vietā un tās apkārtnē.
- 6.3.4.2. Saistībā ar ekspluatācijas perioda ietekmēm Birojs tikai daļēji pievienojas Izstrādātāju argumentācijai. Ietekmju novērtēšanas pienākums būs saistāms arī ar konkrēto operatoru iecerēm, kad tiks uzsāktas darbības jaunajās Salacgrīvas ostas teritorijās. Tomēr tik tālu, cik šādu savlaicīgu novērtējumu iespējams nodrošināt jau šī brīža izvērtējuma stadijā (apzinot iespējamās vides problēmas, iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas, nepieciešamos ostas teritorijas plānošanas un labiekārtošanas, arī piekļuves plānošanas risinājumus, kas ietekmi mazinātu) – šāds novērtējums ietilpst arī konkrētās Paredzētās darbības vērtējuma tvērumā.
- 6.3.4.3. Ar Salacgrīvas ostas tālāku attīstību, ja tiks realizēta Paredzētā darbība un arī citas ostas attīstības kārtas, būs sagaidāma papildus teritorijas noslodze, troksnis, gaisu piesārņojošo vielu emisijas, palielināta transporta kustība un citas ostu darbībai raksturīgās ietekmes, kuru apjoms un būtiskums ir atkarīgs no katra konkrētā operatora aktivitātēm, pārkraujamo kravu veidiem un apjoma. Birojs ieskatā veiktais ietekmes uz vidi novērtējums nepārprotami būtu bijis izsvērtāks un ar lielāku vērtību, ja jau šobrīd tiktu apzinātas vismaz būtiskākās vides problēmas, noteikti vides principi jaunveidojamo ostas teritoriju labiekārtošanai un tālākai plānošanai, lai jau savlaicīgi ar Paredzētās darbības realizāciju, paredzētu risinājumus ietekmju novēršanai un samazināšanai. Platības, kādās perspektīvā ir plānots attīstīt kravu laukumus, ir vērienīgas un nepārprotami, ja Ierosinātājas plāni tiks realizēti un tiks nodrošināts šo teritoriju lietojums, ietekmes palielinājums ekspluatācijas periodā būs būtisks un nozīmīgs. Tādējādi jau šobrīd ir konstatējams, ka būs jārisina piekļuves jautājumi, izbūvējot jaunus ceļus. Tā, piemēram, Birojs jau iepriekš šajā atzinumā ir norādījis, ka Salacgrīvas pilsētas teritorijas plānojumā piekļūšanai uz Salacgrīvas ostas Z daļu ir rezervēta jaunas ielas izbūves vieta. Ja tiek realizēta Paredzētās darbības 6. kārtā un tiek uzsākts arī jauno kravu laukumu lietojums, Ierosinātājam un vietējai pašvaldībai ir jāreķinās, ka savlaicīgi ir plānojama un realizējama šādas transporta infrastruktūras izbūve. Tāpat ir jāreķinās, ka attīstoties un paplašinoties ostas teritorijai un darbībām tajā starp ostas teritoriju un tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām visticamāk būs jāprojektē barjeras, kas slāpē troksni un kavē tā izplatīšanos, lai neradītu iedzīvotājiem nesamērīgu apgrūtinājumu, jo īpaši vakara un nakts stundās. Papildus būs nepieciešams risināt arī inženierkomunikāciju izbūves un pieslēguma jautājumus jaunajām teritorijām, kas var būt atšķirīgs atkarībā no realizējamo darbību specifikas.
- 6.3.4.4. Līdz ar to un jo īpaši tādēļ, ka šī ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ekspluatācijas ietekmes nav šādā griezumā vērtētas, nepieciešamie risinājumi ostas teritorijas izmantošanas stratēģiskai plānošanai būs jāvērtē, pirms tiks uzsākta jauno ostas teritoriju ekspluatācija. Stratēģisks novērtējums ir veicams arī vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādes gaitā, savukārt attiecībā uz katru konkrēto darbības vietu šādi risinājumi būs jānovērtē un jāparedz, veicot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu, iespējams, arī ietekmes uz vidi novērtējumu atkarībā no konkrēto plānoto objektu specifikas un atļauju izdošanas procesā.

6.3.5. Pārrobežu ietekmju iespējamība un to būtiskuma izvērtējums.

- 6.3.5.1. Darbības vieta atrodas ~14km attālumā no Igaunijas robežas. Līdz ar to ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir vērtēta arī iespējamā pārrobežu ietekme un varbūtība, ka tieši vai netieši ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes var skart vai būtiski ietekmēt kaimiņvalsts teritoriju.
- 6.3.5.2. Novērtējuma rezultātā secināts, ka Salacgrīvas osta un Paredzētās darbības ietvaros plānoto darbību vietas, tajā skaitā jūras izgāztuve atrodas pietiekošā attālumā no Igaunijas robežas un nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības izsuktās vides pārmaiņas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
- 6.3.5.3. Ņemot vērā Ziņojumā novērtēto, kā arī tā izvērtēšanas gaitā apkopotos viedokļus un argumentus, Birojs secina, ka pārrobežu ietekmes kontekstā Birojam nav nepieciešams izvirzīt obligātos nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir realizējama vai nav pieļaujama.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātās nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

Vienlaikus Birojs vērs papildus uzmanību uz iepriekš jau norādītajiem apstākļiem, ka Paredzētās darbības realizācija vai attiecīgu tās kārtu realizācija var būt pieļaujama tikai pie nosacījuma, ja tiek veiktas izmaiņas normatīvajos aktos, kas noteic vietējās pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un noteic Salacgrīvas ostas robežas.

Tāpat, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku un vietu, kas ietver darbības arī jūrā, ārpus šobrīd noteiktās Salacgrīvas ostas robežas un Baltijas jūras bāzes līnijas, izvērtējami un saskaņā ar Novērtējuma likuma 22.pantu nosakāmi minētā likuma 21.pantā paredzētā akcepta lēmuma vai lēmumu pieņēmēji.

Direktors

(paraksts*)

A. Lukšēvics

* *Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*